

Vlaams
Parlement

vergadering **C97**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 28 januari 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure tot intrekking van de erkenning van de moskee Antwerp Islamic Association – 1006 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneckhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de erkenning van de moskee Antwerp Islamic Association – 1053 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over eventuele maatregelen naar aanleiding van de nieuwe asielcrisis – 906 (2019-2020)	10
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de investeringen van lokale besturen in cultuur – 1076 (2019-2020)	16
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de wijziging van het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid en het hanteren van de voorrangsregeling voor de inburgeringscursus – 1021 (2019-2020)	22
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het pleidooi van de minister voor genderneutrale verkeersborden – 974 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intenties van de minister met betrekking tot genderneutrale verkeersborden – 1000 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over genderneutrale verkeersborden – 1029 (2019-2020)	25
VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over antisemitisme in Vlaanderen – 1016 (2019-2020)	29

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure tot intrekking van de erkenning van de moskee Antwerp Islamic Association – 1006 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de erkenning van de moskee Antwerp Islamic Association – 1053 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, ik heb begrepen dat u een procedure opstart die zou kunnen leiden tot de intrekking van de erkenning van de Pakistaanse Antwerp Islamic Association, die instaat voor de Noor-UI-Harammoskee in Antwerpen-Noord. U hebt gezegd dat het in gang zetten van de procedure tot intrekking van de erkenning niets te maken heeft met extremisme, maar wel met intern geruzie binnen het moskeebestuur. De moskee zou de erkende imam onder meer niet langer toelaten om de gebedsruimten te betreden. U hebt laten weten dat het niet aanvaardbaar is dat essentiële administratieve en decretale bepalingen niet worden nagekomen en dat een erkende imam zomaar vervangen wordt door een niet-erkende imam.

Het conflict binnen dat moskeebestuur sleept blijkbaar al aan sinds 2016. Het opstarten van de procedure tot intrekking van de erkenning zou gebeuren op basis van een onderzoek van de administratie en een advies van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

Minister, kunt u mij de precieze redenen toelichten voor het opstarten van de procedure tot intrekking van de erkenning van deze moskee? Waarom wordt de procedure nu pas opgestart, hoewel de problemen blijkbaar reeds dateren van 2016 en de moskee in al die jaren erkend en dus ook gefinancierd werd?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Mijn vraag betreft hetzelfde dossier, maar heeft een ietwat andere insteek. Wij hebben kennisgenomen van de procedure die werd opgestart om de erkenning van de Antwerpse moskee Islamic Association in te trekken. De moskee richt zich specifiek op de Pakistaanse moslimgemeenschap en werd in 2007 erkend. Uit de verslaggeving begrijpen we dat het al enige tijd rommelt bij het bestuur van de moskee. Er zou een soort van machtsstrijd woeden tussen twee groepen met tegenstrijdige visies. Daarbij geeft de ene groep steun aan de erkende imam en wil de andere groep een nieuwe, niet-erkende imam naar voren schuiven. Als gevolg hiervan zouden er een aantal administratieve verwaarlozingen geweest zijn, waardoor de moskee op administratief vlak niet alles op orde lijkt te hebben.

Dit lijkt mij een geval van een ideologisch conflict. Onze grote bezorgdheid daarbij is te voorkomen dat op het einde van de rit iedereen verliest, zowel beide strekkingen zelf als de gemeenschap in haar geheel als onze samenleving. De huidige wetgeving rond de erkenning van moskeeën is bedoeld om de integratie in onze samenleving te bewerkstelligen. Het zou dan ook een slechte zaak kunnen zijn mocht die moskee plots afhankelijk worden van een aantal andere invloeden die op lange termijn misschien minder wenselijk zijn. Het kan populairder of

aantrekkelijker klinken om de erkenning in te trekken, maar aan de andere kant heeft dat toch ook een aantal gevaren.

Minister, zowel de diensten van de provincie alsook de Antwerpse overheid hebben de bereidheid geuit om te bemiddelen in het conflict. Ik hoop dat zij daartoe alle kansen krijgen.

Minister, is er volgens u nog ruimte om tot een bemiddelde oplossing te komen in dit dossier? Wilt u die ruimte maximaal benutten?

Dreigt u op deze manier niet ook het goedbedoelend deel van de gemeenschap dat affiniteit toont met de bestaande regelgeving, mee te straffen?

Kunt u, wanneer een verzoening niet lukt, partij kiezen voor de ene of de andere strekking? Hoe zult u dan omgaan met de helft van die geloofsgemeenschap? Hoe zorgen we ervoor dat er op een verantwoorde manier bestuurlijk mee wordt omgegaan?

Hoe kunt u vermijden dat gerommel binnen de besturen van geloofsgemeenschappen meteen tot gevolg kan hebben dat er een intrekking van erkenningen komt?

Ik heb een informatieve vraag, gezien de voornemens van de Vlaamse Regering om die procedure aan te passen: als de erkenning nu wordt ingetrokken, geldt dat dan voor een periode van vier jaar?

Lopen er nog dergelijke procedures tot schrapping van de erkenning van geloofsgemeenschappen, niet alleen bij de islamitische gemeenschap maar bij alle geloofsgemeenschappen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u, collega's, voor de vragen.

De reden voor de opstart van de procedure is een brief die ik heb gekregen van Antwerps gedeputeerde Lemmens op 18 december 2019. Er werd ook een duplikaat van die brief gestuurd naar de Moslimexecutieve. Het was voor mij de eerste keer dat ik op de hoogte werd gesteld van de problematische situatie in de moskee. In die brief wordt beschreven dat er sinds 2016 een geëscaleerde crisissituatie bestaat. Gedeputeerde Lemmens zegt daarover: 'Voor mij is de maat vol.' Hij vraagt mij om in mijn hoedanigheid van minister in te grijpen. De situatie sleept dus al aan sinds 2016 en ik ontving hierover een brief op 18 december 2019.

Gedeputeerde Lemmens somt in zijn brief aan mij en aan de Moslimexecutieve de volgende zaken op die wijzen op een mogelijke disfunctionele werking van de betrokken geloofsgemeenschap.

Eerst en vooral – en dat is wel belangrijk – wordt de door de Moslimexecutieve aangestelde en door de FOD Justitie bezoldigde imam door de Moskee Antwerp Islamic Association – hierna zal ik gewoon over 'de moskee' spreken – op onrechtmatige wijze de toegang geweigerd tot de lokalen en gebedsruimten bestemd voor de uitoefening van de eredienst. De aangestelde imam wordt dus de toegang tot het gebouw geweigerd.

Twee, sinds 2016 worden door een aantal bestuursleden van de moskee en een comitélid een hetze en een haatcampagne gevoerd tegen de erkende imam.

Ten derde informeert gedeputeerde Lemmens mij dat de politie al eens is moeten tussenkomen bij een ruzie binnen de betrokken lokale geloofsgemeenschap en het moskeebestuur.

Ten vierde spreekt hij over een vermoeden van zwartwerk.

Ten vijfde is daar een andere imam aangesteld, die geen veiligheidscheck ondergaan heeft door de Staatsveiligheid.

Ten zesde geven de moskee-vzw en het comité geen gehoor aan de beslissing van de Moslimexecutieve dat haar vertrouwen heeft bevestigd in de erkende imam. Ze leggen het advies van de Moslimexecutieve dus gewoon naast zich neer. Door zelf een soort van tegenimam – het doet wat denken aan een tegenpauz – aan te stellen, gaat de moskee-vzw in tegen het gezag van de Moslimexecutieve als enig representatief orgaan van de islamitische eredienst;

Zeven, men vermoedt een belangenvermenging tussen de moskee en het comité, waardoor de goede werking van het beheerscomité in het gedrang komt.

Ten slotte is er ook het niet nakomen van de decretale administratieve verplichtingen.

Dat is toch wel een belangrijke opsomming van de gedeputeerde. Op basis van deze elementen heb ik aan de administratie Binnenlands Bestuur de opdracht gegeven om ten aanzien van de betrokken lokale islamitische geloofsgemeenschap een vooronderzoek op te starten en de nodige inlichtingen bij de provincie Antwerpen op te vragen rond de werking ervan.

Uit dat vooronderzoek blijkt dat er voldoende aanwijzingen zijn dat de betrokken lokale geloofsgemeenschap niet in regel is met de verplichtingen opgenomen in het Eredienstendecreet en het Erkenningsbesluit ter zake. Ik zeg 'voldoende aanwijzingen', dat is nog geen bewijs. Dat is de inzet van de procedure.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur – onze administratie – verwijst daarbij naar de noodzaak tot maatschappelijke relevantie, zoals beschreven in artikel 4, lid 1, 3° van het Erkenningsbesluit en naar het vermoeden van niet-nakomen van de interne regels van de eredienst, zoals beschreven in artikel 7, §1, lid 1, 3° van het Erkenningsbesluit en naar het niet-nakomen van administratieve verplichtingen, beschreven in artikel 7, §1, lid 1, 2° van het Erkenningsbesluit.

Op basis van het door mij opgedragen vooronderzoek adviseerde ABB, onze administratie, mij om de procedure tot opheffing van de erkenning op te starten en formeel adviezen te vragen aan de Antwerpse provincieraad, de Antwerpse gemeenteraad, de Moslimexecutieve, de betrokken geloofsgemeenschap en de FOD Justitie.

De opstart van de opheffingsprocedure leidt tot een tegensprekelijke procedure, waardoor ik op basis van een gefundeerd dossier en op basis van die adviezen – alle elementen die ik zonet heb opgesomd, maar ook alle andere mogelijke elementen die het dossier kunnen versterken in de ene of de andere richting – kan oordelen, een beslissing kan nemen over de eventuele opheffing van de erkenning.

Ik wijs erop dat ik als minister alleen via de opstart van een opheffingsprocedure al deze adviezen en inlichtingen kan verkrijgen. U weet dat we de regelgeving ter zake zullen herzien en dat we op dat moment in een ander frame, in een ander kader kunnen werken. Maar op dit moment is het erkennings- en sanctiekader wat het is en ik wens daarbinnen dan ook te functioneren.

Dan was er de vraag of er nog bemiddeling mogelijk is. Het dossier loopt sinds 2016. Ik ben er ook van overtuigd dat de provincie ter zake inspanningen heeft gedaan, ernstige inspanningen. Als ze mij nu na drie jaar een signaal geven dat de situatie niet verbetert maar eerder slechter wordt, dan moeten we op een zeker moment – en ik vind het al vrij laat – een keuze maken en de nodige stappen zetten.

Kan er in afwachting bemiddeld worden? Ik denk dat dit altijd kan. Pogingen tot bemiddeling, verzoening of opheldering kunnen er altijd komen, maar ik vermoed dat dit op de eerste plaats door die besturen moet gebeuren die het dichtst bij die moskeeën staan. Zij moeten in al hun onafhankelijkheid en objectiviteit oordelen of het nog zinvol is om in dit dossier te bemiddelen. Ik spreek dan in de eerste plaats over het gemeente- en provinciebestuur. Als toezichthoudende instantie in deze procedure is dit voor mij wat moeilijk en ik wil enigszins terughoudend zijn in deze fase om aan bemiddelingsoperaties te doen. Als er nog mogelijkheden zijn, dan ligt dat eerder bij anderen. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Dat ligt bij anderen. In dezen is dat niet aan mij, maar aan andere besturen. Zij moeten oordelen, in eer en geweten, of het nog zinvol is om een bemiddelingsprocedure te doen.

Een opheffingsprocedure is natuurlijk nog geen opheffing. Ik moet alle partijen daarover horen. Dit bevestigt mij nogmaals in mijn overtuiging dat er echt nood is aan een goede informatiepositie ook op Vlaams niveau. De informatiedienst die we zullen opstarten, moet in de toekomst voorkomen dat wij in een te late fase of in een late fase vernemen dat er fundamentele problemen zijn in een geloofsgemeenschap. Ik vind het belangrijk om dat ook vroeger te weten.

Op dit moment zijn er geen andere procedures lopende.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik heb maar één bijkomende vraag: hoelang kan die procedure duren?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt omstandig uitgelegd wat de voorgeschiedenis is. Dat is belangrijk. Dit zijn geen lichtzinnige beslissingen. Als zo'n procedure wordt opgestart, dan zal dat ook wel een aantal redenen hebben.

Blijft voor mij de bezorgdheid dat, stel dat er na een zorgvuldige procedure wordt overgegaan tot schrapping van de erkenning – wat een legitieme keuze zou kunnen zijn in dit geval –, er op dat moment niets fundamenteel is opgelost. Die gemeenschap zal actief blijven. Er zal een imam actief blijven die nog altijd niet gecheckt zal zijn door Staatsveiligheid.

Een gemeenschap al dan niet erkennen, is een belangrijke beslissing en de doelstelling daarachter is heel nobel, namelijk een geïntegreerde geloofsgemeenschap in een bredere samenleving die conform een aantal van onze principes, waarden en normen functioneert en tegelijkertijd administratief en juridisch aan de nodige zaken voldoet. Anderzijds is die erkenning ook maar 'een' instrument. In het kader van de beleidsnota hebben we het gesprek gevoerd over hoe we daar in de toekomst flexibeler mee willen omgaan.

U hebt nog niet op mijn vraag geantwoord of de erkenning voor vier jaar verdwijnt. Op welke manier zullen we stimuleren dat bij een eventuele intrekking van de erkenning, de stimulans voor de gemeenschap blijft om terug de stap te zetten naar de samenleving – om het kort door de bocht uit te drukken – en niet op zichzelf terug te plooiën, en op die manier minstens even problematisch te zijn als de huidige situatie? Kunt u daar nog wat duiding bij geven? Hoe kunnen we daar op een flexibele manier de juiste prikkels geven als een verwelkomende maar goed in de gaten houdende samenleving?

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik denk dat de vraag die we ons hier moeten stellen, is wat het uiteindelijke doel van deze procedure is. En ook: waar ligt de kern van het probleem? Ligt dat probleem bij de imam of ligt dat bij het moskeebestuur? U hebt aangegeven dat de Moslimexecutieve het vertrouwen in die imam bewaart. Is dat gebaseerd op een objectieve analyse? Ik denk dat de enige objectieve analyse die we op dit moment hebben, het vooronderzoek is dat het agentschap uitgevoerd heeft. Mijn vraag is of dat document lijeviger is dan wat u hier hebt voorgelezen. Kunnen wij inzage krijgen in dat hele rapport?

Ik heb nog een bijkomende vraag. Ik had graag van u geweten of sinds de malaise in 2016 gekend is, de materiële en financiële steun voor de moskee en dus ook de bedienaar van de eredienst, ongewijzigd is gebleven.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u, minister, voor uw heel uitgebreide antwoord. Ik denk dat u heel correct te werk gegaan bent. Het is voor ons natuurlijk ook evident dat die erkenningscriteria altijd nageleefd moeten worden. U hebt verwezen naar drie criteria, zoals het niet naleven van de administratieve verplichtingen en de interne regels van de geloofsgemeenschap, maar ook naar de maatschappelijke relevantie. Daarom moeten we natuurlijk nu wel de vraag stellen of er daar nog sprake van kan zijn als we zien dat een duurzame verankering binnen die gemeenschap toch wel moeilijk ligt, als er al jarenlang een conflict aansleept. Dus als een dergelijke situatie zich voordoet, is het zeker terecht dat u ingrijpt.

Ik wil even terugkomen op een element van vraagsteller Vaneeckhout. Voor ons is het ook belangrijk om eerst altijd te kijken naar hoe er ingezet kan worden op bemiddeling. Ik begrijp dat u daar een terughoudende houding in aanneemt. Er zijn natuurlijk ook nog andere partners die het initiatief daarin kunnen nemen. Maar het is voor ons belangrijk dat de verschillende partijen toch altijd rond de tafel gebracht worden. Dergelijke strubbelingen komen ook voor bij de verschillende kerkfabrieken, waar er ook vaak discussies en moeilijkheden zijn tussen de verschillende personen of groepen die daarin actief zijn. Zulke strubbelingen tonen natuurlijk ook aan dat er nood is aan een gedifferentieerd sanctioneringsapparaat.

Dat is mijn vraag nu, minister. U hebt aangegeven dat u dat sanctiekader wilt herbekijken. Hebt u daarbij oog voor zo'n gedifferentieerd sanctioneringsapparaat? Welke stappen zult u daartoe eventueel nog verder zetten?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Eerst en vooral: de procedure duurt zestig dagen. Er is dus zestig dagen de tijd om te antwoorden. Ik ben van plan om kort daarna mijn beslissing te nemen, op basis van het volledige dossier. Dus aan degenen die nu vragen naar de concrete inhoud en wat ik precies ga doen: daar kan ik natuurlijk pas zinvol op antwoorden – ik wil ook geen fouten maken – door eerst kennis te nemen van alle elementen. De vijf instanties zullen mij daar uitvoerig over documenteren. Op basis daarvan ga ik dan een beslissing ten gronde nemen.

Ten tweede, indien een moskee of een andere geloofsgemeenschap de erkenning verliest, is dat ook definitief. Dat betekent dat men natuurlijk altijd een nieuwe erkenning kan aanvragen op een zeker moment, maar dat op dat moment de looptijd van vier jaar geldt.

Drie, ik doe zoiets niet lichtzinnig. Ik denk dat zulke beslissingen altijd goed onderbouwd moeten zijn, omdat het wegnemen van de erkenning natuurlijk niet direct betekent dat er geen geloofsgemeenschap meer is of dat er geen geloofsactiviteiten of andere activiteiten meer kunnen zijn, maar wel een wezenlijke impact heeft. Ik geef een voorbeeld. Op basis van de nieuwe regelgeving die Vlaanderen

hanteert, zal die geloofsgemeenschap bijvoorbeeld geen imam uit het buitenland kunnen aantrekken. Ze zullen ook geen financiering meer krijgen maar er kan ook niemand, zelfs indien wij die niet betalen, toegang meer krijgen tot het grondgebied voor een niet-erkende moskee. Ik vind het ook belangrijk om het kaf van het koren te scheiden. Ik denk dat je enkel een geloofwaardig beleid kunt opbouwen, dat op een correcte en constructieve manier omgaat met alle geloofsgemeenschappen, indien je ook goed de spelregels bewaakt. En zij die zich niet aan de spelregels houden, mag je niet erkennen als partner. Dat zorgt ervoor dat zij die zich wél aan de spelregels houden, op een veel solidere manier een partner kunnen zijn. Voor mij is het heel belangrijk om effectief het kaf van het koren te scheiden. Ik wil daarin een heel consequente lijn volgen.

Mevrouw Sminate, u vraagt of u inzage kunt krijgen in het dossier van de gedeputeerde Lemmens. Absoluut. Dat is een brief van twee à drie bladzijden, waarin ik alle elementen heb opgesomd. Het is geen heel uitvoerig schrijven. Evident heeft de deputatie de mogelijkheid om ons meer uitvoerig te berichten en een hele chronologie te maken. Er is al een vooronderzoek geweest door het ABB, zoals ik daarnet heb gezegd. Het dossier is drie jaar oud, laat de gedeputeerde mij weten. Al drie jaar lang is er dus al een probleem. Ik vind het positief dat men eerst probeert om op basis van dialoog goed te begrijpen wat er aan de hand is en dat men niet meteen de voorhamer bovenhaalt. Langs de andere kant is drie jaar natuurlijk wel een relatief lange periode. Ik zeg het zelf met enige terughoudendheid: ik weet niet of zoiets drie jaar moet aanslepen. Want ondertussen blijft de erkenning lopen. Soms moet men korter op de bal spelen.

Het gedifferentieerde sanctioneringsinstrument is absoluut noodzakelijk. We zitten nu te veel in een binair systeem, waarbij je ofwel erkent ofwel niet erkent, opheft, intrekt. Er moeten tussenstappen denkbaar zijn. Maar op basis van wat ik hier lees – als dat allemaal bevestigd wordt – zit je hier toch in een casus waarbij het blijven verdedigen van een niet-intrekking, ook al zouden de mensen daartoe de ambitie hebben, moeilijk is. Nogmaals: dat zeg ik op basis van wat ik nu weet, maar dan loop ik eigenlijk vooruit. Het gaat tenslotte ook over de autoriteit, het gezag van de Moslimexecutieve. Wij hebben de Moslimexecutieve erkend en we zien die als een gesprekspartner. Je zou ook kunnen zeggen dat je die Moslimexecutieve geen goede gesprekspartner vindt en dan moet je een andere gesprekspartner installeren – ik sta open voor alles. Maar als je die Moslimexecutieve erkent en zij zeggen dat ze een bepaalde imam, die gescreend is door de Staatsveiligheid, erkennen en de erkenningscriteria aanvaarden als religieuze autoriteit, en een andere imam, die niet gescreend is door de Staatsveiligheid, niet erkennen en hem zelfs niet meer binnenlaten, dan lijkt het mij in de belang van de geloofwaardigheid van de Moslimexecutieve om ter zake een duidelijke lijn te volgen. En dat ben ik dan ook van plan in dit dossier.

U vroeg naar de financiering. Die bedraagt ongeveer 24.000 euro per jaar.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Wij juichen elke stap naar minder islam en minder geld voor de islam toe. Maar ik blijf natuurlijk op mijn honger zitten – of wat had u gedacht? Minister Somers, ik ken deze moskee al zeer lang, en die heeft echt een trackrecord, niet alleen van ruzie binnen het moslimbestuur, maar van extremisme. In 2005 deed het parket al een onderzoek naar Pakistaanse extremisten die actief waren in die moskee. De voorbije jaren – ik heb dat van naderbij gevolgd – heeft de Noor-UI-Harammoskee op regelmatige basis Pakistaanse predikers uitgenodigd die kunnen worden gelinkt aan het verheerlijken van de jihad in Pakistan. De grootmoefti Muneeb Ur Rehman is daar op bezoek geweest, net als Muhammad Ramzan Sialvi. En dan kunt u wel zeggen dat zij als niet-erkende moskee geen imams uit het buitenland meer kunnen aantrekken, maar dat zijn geen vaste imams. Die komen gewoon binnen, prediken daar en vetrekken terug naar

Pakistan. En daar is blijkbaar geen enkele controle op. Dat zijn wel degelijk Pakistaanse jihadverheerlijkende predikers, die bijvoorbeeld de jihadmoord in Pakistan op een seculiere gouverneur, die als een afvallige wordt beschouwd, verheerlijken. En zij komen in die moskee, de Noor-Ul-Harammoskee.

En bovendien is die moskee ook bekend voor koranlessen aan kinderen tussen 4 en 12 jaar. Minister Somers, ik denk – en hoop het alleszins – dat u, in tegenstelling tot veel andere ministers, de Koran weleens hebt gelezen. Maar die kinderen van 4 tot 12 jaar, die in die moskee koranlessen krijgen, leren dus verzen afratelen, zoals Koran 9:29: "Strijd tegen hen die niet in Allah geloven", Koran 9:5: "Dood de afgodendienaars" – wij dus – "waar jullie hen vinden" en Koran 9:12: "Bestrijd de leiders van het ongelooft."

Nogmaals, minister, dat gaat over u en mij. Wij zijn de ongelovigen. Dat wordt dus in die moskee gepredikt. Bovendien heerst er ook apartheid in die moskee. Mannen en vrouwen worden systematisch gescheiden. Voor de vrouwen wordt er veel minder ruimte voorzien. Het is vaak zo in moskeeën dat vrouwen als een soort kippen in een kippenhok geduwd worden. Dit wetende, hoop ik dat u verder gaat dan alleen de intrekking van de erkenning. Want daarin heeft collega Vaneekhout van Groen natuurlijk gelijk: dit is geen fundamentele oplossing. Ze krijgen dan geen geld meer van ons, maar de islam en de Koran blijven wel heersen in die moskee. De hersenspoeling van die kinderen blijft daar dus ook plaatsvinden. Dus ik zou aan u willen vragen of u geen stappen kunt zetten – samen met de federale collega's, natuurlijk – om die moskee na zoveel jaren eindelijk te sluiten. Want nogmaals, dat trackrecord bewijst dat daar eigenlijk geen verbetering is. U hebt zelf gezegd dat er een verslechtering is op alle terreinen, niet alleen op het terrein van het moskeebestuur waartussen het niet botert, maar ook op het terrein van het islamitisch extremisme.

De voorzitter: Dit was dus uw slotwoord. U stelt nieuwe vragen, maar het is niet aan de minister om daar nog op te antwoorden.

De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik heb een paar slotbeschouwingen. Ten eerste – en dat sluit een beetje aan bij een aantal bedenkingen die collega Van Rooy uit, zij het met een andere insteek – zal ik een ontboezeming doen: persoonlijk ben ik christelijk geïnspireerd. Ik kan hier de Bijbel bij de hand nemen en een aantal passages citeren die even problematisch zijn. Ik denk dus dat het verhaal genuanceerder is. Dit is net een voorbeeld dat er in iedere religie verschillende strekkingen zijn, verschillende scholen, gaande van letterlijke interpretaties tot figuurlijke interpretaties, en dat dit debat gaande is in iedere geloofsgemeenschap. In die zin vind ik dat u op een goede manier geantwoord hebt en dat u slim omgaat met deze uitdaging, namelijk op een gefundeerde manier, door alle informatie te verzamelen en op een serene manier een beslissing te nemen.

Ik herhaal dat die beslissing – en dat is mijn tweede bedenking – geen fundamenteel antwoord is. Als er daar echt problematische zaken gebeuren, is het niet zo dat die de dag na de beslissing tot intrekking niet meer gebeuren. Ik wil ook oproepen om alsnog te investeren, samen met de andere besturen, in bemiddeling. U spreekt terecht over de ambitie om het kaf van het koren te scheiden. Wel, u moet het ook aantrekkelijk genoeg houden voor het kaf om de keuze te maken om koren te worden, als u deze vergelijking nog kunt volgen. Ik denk dat het terecht is dat er grendels zitten en dat we fundamentele beslissingen kunnen nemen. En misschien is dat in dezen wel verantwoord.

Het is het standpunt van onze fractie dat die procedures aangepast moeten worden voor gemeenschappen die inzien dat ze een stap vooruit willen zetten, die een erkenning willen verkrijgen en beantwoorden aan de voorwaarden die daarvoor gesteld worden. Wij vinden een bevestiging of een schrappen van een erkenning

voor vier jaar problematisch. Als er binnen twee jaar een nieuwe dynamiek in die gemeenschap is, die wel wenselijk is, dan zou het mogelijk moeten zijn om die stap vroeger te zetten. Ik wil er dus voor pleiten om die flexibiliteit in de uitwerking van de nieuwe regelgeving voldoende voor ogen te houden.

De voorzitter: Ik heb iets bijgeleerd. Ik weet dat er een boek is waarin iemand voorkomt die van water wijn kan maken. Maar van kaf koren maken, dat is iets nieuws.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over eventuele maatregelen naar aanleiding van de nieuwe asielcrisis – 906 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dank u, voorzitter, ook om deze vraag uit te stellen naar deze week.

Er is opnieuw een asielcrisis in België. In 2019 werden er bijna 28.000 asielaanvragen geregistreerd. Dat is een stijging met bijna 20 procent tegenover het jaar ervoor en zelfs 40 procent meer dan in 2017. Om diverse redenen, die we ondertussen allemaal kennen, denk ik, is België dus blijkbaar nog steeds een topbestemming voor immigranten van allerlei slag. Vorig jaar waren het vooral Afghanen, Syriërs, Palestijnen en Irakezen die via de asielprocedure een verblijfsvergunning voor België hoopten te verkrijgen. Dat zijn dus vooral moeilijk of zelfs niet-integreerbare moslims, met een cultuur die haaks staat op de onze.

Fedasil heeft dan ook de noodklok geluid, niet over hun cultuur helaas, maar over de kwantiteit. De opvangcentra zitten overvol en er is de begrijpelijke weerstand tegen de inplanting van nieuwe asielcentra. Als de centra volzet zijn, is het wettelijk toegestaan om nieuwe asielzoekers te weigeren en ze door te sturen naar de OCMW's van de lokale besturen.

Op de nieuwjaarsreceptie van Fedasil zette de directeur-generaal de invoering van een spreidingsplan opnieuw op de agenda. Ik citeer: "In deze context zal België eenvoudig gezegd, ofwel een opvangnetwerk van 40.000 of zelfs 50.000 plaatsen moeten oprichten, wat me moeilijk te realiseren lijkt, ofwel een spreidingsplan toepassen voor de asielzoekers in alle gemeenten van het land."

Minister, hoe staat u tegenover het voorstel van Fedasil om een spreidingsplan op te maken waarbij de asielzoekers gespreid worden over onze steden en gemeenten? Werden er al gesprekken met u hierover gevoerd? Werden er voorbereidingen getroffen of afspraken gemaakt?

Welke initiatieven werden of worden er genomen naar aanleiding van deze fors toegenomen instroom bij bijvoorbeeld het Agentschap Integratie en Inburgering?

Uit ervaring weten we dat vluchtelingen, eenmaal ze een erkenning op zak hebben, massaal naar onze steden trekken, die al serieus verzadigd zijn – om het zacht uit te drukken. Legt u zich daarbij neer of zult u initiatieven nemen om dat tegen te gaan?

De Vlaamse Regering is in grote mate verantwoordelijk voor de aantrekkelijkheid van ons land voor nieuwe asielmigratie. De Vlaamse regelgeving maakt de toegang

tot onze sociale voorzieningen nog steeds zeer eenvoudig voor nieuwe migranten door bijvoorbeeld niet te eisen dat ze eerst bijdragen tot het systeem alvorens ze op onze sociale zekerheid een aanspraak kunnen maken. Oordeelt u dat bijkomende initiatieven zich opdringen om ons land, naar het voorbeeld van vele andere Europese landen, toch minder aantrekkelijk te maken voor massa-immigratie, zoals bijvoorbeeld via het invoeren van een getrapte kinderbijslag waardoor erkende vluchtelingen pas na voldoende jaren verblijf het volledige bedrag aan kindergeld kunnen krijgen? Welke andere initiatieven neemt u tegenover de verhoogde instroom?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: De vragen die u stelt, komen natuurlijk ook op het terrein van andere overheden. Op de eerste plaats zijn dat de federale en zelfs Europese instanties. De toegang tot het grondgebied is geen bevoegdheid van het Vlaamse beleidsniveau, maar een federale bevoegdheid en eigenlijk ook voor een deel Europese verantwoordelijkheid. Er is nood aan een sterk Europees migratie- en asielbeleid, geüniformeerd en gecoördineerd. Vragen over de toegang tot het grondgebied horen eigenlijk thuis in het federale parlement. Ook het voorzien in opvangplaatsen en de spreiding daarvan zijn een exclusieve federale bevoegdheid. Onze rol bestaat er eigenlijk in om gemeenten die geconfronteerd worden met een opvangcentrum, in tweede lijn te ondersteunen. Dat proberen we ook op een zo efficiënt mogelijke manier te doen.

Welke initiatieven werden er genomen? U weet dat we in de begroting voldoende middelen hebben ingeschreven voor inburgeringstrajecten voor iedereen die een erkenning krijgt. Het gaat dan evident over erkende politieke vluchtelingen of om mensen die op basis van andere migratiegronden toegang hebben verkregen tot ons grondgebied. Er is daarvoor 5 miljoen euro extra voorzien voor 2020. Het is de bedoeling om iedereen die op ons grondgebied komt; zo snel mogelijk in te schakelen in een inburgeringstraject.

Verder hebben we verbindingsofficieren ingeschakeld om lokale besturen en lokale partners te ondersteunen.

Ten derde, we hebben samengezeten met het kabinet van minister De Block, om af te spreken dat, wanneer er een nieuwe asielcentrum komt, dit zo snel mogelijk aan ons wordt doorspeeld, zodat wij zo snel mogelijk aan de slag kunnen gaan met de lokale besturen.

U vraagt naar de vestigingsplaats van mensen die erkend zijn. Het gaat dan over de erkende politieke vluchtelingen. U zegt dat mensen vooral naar de stad trekken. Dat is inderdaad zo. Zodra men erkend is, heeft men de facto dezelfde rechten, zeker op het vlak van mobiliteit, als andere burgers. Dat is ook internationaalrechtelijk zo georganiseerd. Indien men een erkenning heeft om op ons grondgebied te verblijven, kan men in ons land gaan en staan waar men wil. Evident moet men daarbij de regels respecteren die gelden voor iedereen in ons land. Het klopt dat een belangrijk deel van de mensen die nieuw zijn in de samenleving, naar de stad trekken. Dat is niet alleen eigen aan óns land, maar dat zie je internationaal zo. De steden zijn de plaatsen van aankomst in migratie. Dat stelt steden voor extra uitdagingen en daarom krijgen ze extra middelen.

Ik ben het er niet mee eens dat dat noodzakelijkerwijze een negatieve impact heeft op de leefbaarheid van onze steden. Ik verwijs daarvoor naar onze Stadsmonitor. Daarin wordt zowel de houding ten aanzien van mensen met een migratieachtergrond als bijvoorbeeld fierheid gemeten. Men bevraagt daarin heel uitvoerig mensen in elke stad. Beide indicatoren zijn de voorbije jaren gestegen. Dat wil niet zeggen dat er in bepaalde buurten en wijken van onze steden geen samenlevingsproblemen, spanningen, moeilijkheden of uitdagingen kunnen zijn, want die zijn er evident. Het is voor onze steden een belangrijke opdracht en opgave om daar op

een goede manier mee om te springen. De ene stad doet dat beter dan de andere. Dat behoort deels tot de lokale autonomie. Er zijn middelen voorzien om de steden daarin te ondersteunen. Zo is er het Stedenfonds, dat extra middelen geeft aan steden. En ook de parameters in het Gemeentefonds houden rekening met de aanwezigheid van nieuwkomers. De middelen die een stad of een gemeente krijgt, worden daar mee door bepaald.

U zegt dat wij medeverantwoordelijk zouden zijn voor de aantrekkelijkheid. Ik durf dat nuanceren, op twee gronden. Ten eerste, wie uit pakweg Somalië naar Europa wil komen, in Europa voor België kiest, en in België voor Vlaanderen en niet voor Wallonië, doet dat niet omdat hier een zorgpremie is die hem zou kunnen interesseren. De aantrekkingskracht van Europa in zijn totaliteit is heel groot ten aanzien van mensen die in sommige landen leven, door de welvaartsverschillen en de mogelijkheden die er hier zijn. Maar of men nu specifiek voor Vlaanderen kiest voor de zorgpremie, daaraan durf ik persoonlijk te twijfelen.

Ten tweede, we hebben in ons Vlaamse regeerakkoord heel nadrukkelijk het verzekeringsprincipe ingeschreven op tal van domeinen. Denk maar aan de zorgpremie of aan het feit dat men tien jaar moet wachten alvorens men prioritair in aanmerking komt voor een sociale woning. Er zijn in ons regeerakkoord heel wat criteria opgenomen die de komende jaren zullen worden uitgerold en die het verzekeringsprincipe omarmen, waarbij men zegt dat men eerst moet bijdragen alvorens men volwaardig kan gebruikmaken van alle sociale voorzieningen in onze samenleving. We hebben dat op een evenwichtige manier gedaan. Zo hebben we erover gewaakt dat kinderen daarvan geen slachtoffer kunnen zijn. Maar we hebben er wel voor gezorgd dat mensen die nieuw zijn in onze samenleving, beseffen dat ze eerst moeten bijdragen alvorens ze volwaardig en op een gelijke manier een beroep kunnen doen op datgene wat is opgebouwd.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat het migratiebeleid tot nader order op Belgisch en helaas ook steeds meer op Europees niveau ligt, is mij natuurlijk welbekend. Maar ik weet niet hoe lang ik het verhaal dat u daarover ophangt, namelijk dat er een sterk Europees migratiebeleid moet komen, al hoor. En toch komt het er blijkbaar maar niet. Dat wil ik toch even zeggen.

U geeft het voorbeeld van iemand die uit Somalië komt. Ik denk dat u de immigranten dan toch onderschat. Want zij weten zeer goed waarom ze bepaalde landen uitkiezen. Zij weten zeer goed waarom ze Duitsland, België of Zweden – dat zijn zowat de topbestemmingen, net als het Verenigd Koninkrijk, vanwege de taal – moeten uitkiezen om te komen vertoeven. En Vlaanderen is dan natuurlijk nog wat aantrekkelijker dan Wallonië, en dat zie je ook in de cijfers. Ik denk niet dat dat toevallig is. U kunt dat niet op toevalligheden steken.

Ten tweede vind ik toch dat u, hoewel u als Vlaams minister bevoegd bent, onderschat hoezeer onze steden al verzadigd zijn. Ik denk dus dat u meer met uw vuist op tafel zou moeten slaan, om het Belgische niveau aan te sporen om die instroom op zijn minst significant te verkleinen. Want bij de OCMW's staat het water aan de lippen. Ze trekken ook regelmatig aan de alarmbel. U zegt dat het verzekeringsprincipe in dit regeerakkoord ingeschreven is. Ja, voor een aantal kleinigheden, maar de kinderbijslag, het leefloon, een sociale woning: daar heeft men nog steeds recht op vanaf het moment dat men als vluchteling erkend is. Dit is nog altijd het land van melk en honing en dat is nog altijd niet veranderd door dit regeerakkoord, minister.

Ten derde is er – en dat is een beetje mijn stokpaardje, zoals u weet – het culturele aspect. Ik hoorde een medewerkster van een asielcentrum op Radio 1 een aantal dagen geleden zeggen: "Ik draag bewust geen korte rok als ik ga werken in een

asielcentrum.” Ik hoorde haar zeggen: “Vaak aanvaardden asielzoekers geen richtlijnen van een vrouw.” Het is niet de eerste keer dat ik dat soort verhalen hoor. Dan is er uw strekking, die denkt dat dat allemaal kan worden opgelost met cursussen en dat die islamitische asielzoekers zich dan volledig zullen inschrijven in onze westerse waarden. Dan is er ook mijn strekking, onze strekking, die daar zeer sceptisch over is, die daar eigenlijk niet in gelooft, die denkt dat dat zo diepgeworteld is in de mentaliteit van velen – misschien niet allemaal, maar wel velen. Wij zijn daar zeer sceptisch over en vinden dat die instroom nu eens eindelijk significant ingeperkt moet worden. Ik sla dus een noodkreet om misschien toch eens dat signaal te geven aan u als minister, die daar tenslotte mee moet dealen, want u hebt het migratie- en asielbeleid niet in handen maar u wordt er wel mee geconfronteerd als minister van Inburgering. Dus, denkt u nu zelf ook niet dat het voor uzelf rustiger en aangenamer werken zou zijn, mocht die instroom sterk verminderen?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, het is zeer duidelijk: we moeten inderdaad ook werk maken van die instroom, zeker als we zien dat er een stijging is van het aantal asielzoekers en dat een groot deel daarvan meervoudige asielzoekers zijn en personen die reeds erkend werden in andere lidstaten. Dat is inderdaad iets dat op het federale niveau zit.

Er was ook gevraagd hoe u staat tegenover het voorstel van Fedasil om een spreidingsplan op te maken. Dat spreidingsplan geldt dan enkel voor asielzoekers, niet voor vluchtelingen. Erkende vluchtelingen worden namelijk, zoals u aangegeven hebt, gelijkgesteld. Het zou indruisen tegen de Conventie van Genève om daar werkelijk een spreidingsplan voor te maken. Maar het is natuurlijk wel belangrijk, net zoals bij de opening van asielcentra, dat de Vlaamse Regering en wij in het Vlaams Parlement op de hoogte zijn als er sprake van zou zijn om over te gaan tot een spreidingsplan voor asielzoekers, want dat gaat dan voornamelijk over het openen van lokale opvanginitiatieven. Dat komt dan natuurlijk ook bij de steden en gemeenten terecht. Die zullen dan natuurlijk aan uw deur aankloppen. Bent u daaromtrent gecontacteerd?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Eerst en vooral wil ik de heer Van Rooy bedanken voor zijn bezorgdheid om mijn zielenrust. Ik vind dat heel sympathiek. (*Opmerkingen van Sam Van Rooy*)

U had het letterlijk over mijn zielenrust.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Het kwam er toch op neer.

Minister Bart Somers: Het kwam er toch op neer. (*Gelach*)

Het zal misschien mijn culturele, christelijke achtergrond zijn die dat zo vertaald heeft. Alleszins, u was bezorgd over mijn gemoedsrust, u wou dat ik rustiger zou kunnen werken en functioneren. Laat me eerst en vooral nogmaals herhalen dat we moeten begrijpen dat het de federale overheid is die daar de verantwoordelijkheid voor draagt. Ik wil u absoluut wel meegeven dat ik op geen enkele manier een voorstander ben van een opengrenzenpolitiek. Ik geloof daar niet in. Ik denk dat er heel duidelijke regels moeten zijn die de toegang bepalen tot het grondgebied van ons land en voor mijn part ook van de Europese Unie, omdat er natuurlijk binnen de Europese Unie ook vrijheid van mobiliteit is. Ik ben daar zelf vragende partij voor en voorstander van. Ik wil dat natuurlijk alleen doen binnen de rechtsstatelijke regels en de geldende internationaalrechtelijke regels. Dat lijkt me de evidentie zelve. Dat is een eerste beschouwing.

Tweede beschouwing: ik wil verder gaan dan het benoemen van problemen. Mijn verantwoordelijkheid is niet de toegang tot het grondgebied regelen, maar is de integratie, de inburgering en het samenleven proberen zo positief mogelijk te laten verlopen. Ik ben het inderdaad niet eens met het pessimisme en de negativiteit die sommigen daarin hanteren. Ik denk dat het verhaal op het terrein veel genuanceerder is.

U zegt dat ik maar eens moet gaan kijken in steden. U mag het mij niet kwalijk nemen, mijnheer Van Rooy, maar ik ben twintig jaar burgemeester van een centrumstad, van een van de meest multiculturele of superdiverse steden, waar meer dan de helft van de kinderen die er wordt geboren een migratie-achtergrond heeft. In mijn stad zijn er wijken waar de concentratie van mensen met een andere achtergrond ook heel groot is. Is dat altijd gemakkelijk? Neen. Veroorzaakt dat problemen? Ja. Maar zie je mogelijkheden tot vooruitgang? Absoluut. Heb je die op het terrein vastgesteld? Zeer zeker. Zie je succesverhalen? Heel veel. Ik zie honderden mensen die zich, elk op hun manier, op een of twee generaties, ongelooflijk inpassen in onze samenleving en ook bijdragen tot onze samenleving. Zij zijn deel geworden van onze samenleving, ongeacht hun religieuze, levensbeschouwelijke of nationale achtergrond. Dat is heel divers.

Ik heb niet de neiging om mensen in hokjes in te delen. Ik geloof niet dat mensen de gevangenen zijn van hun afkomst, dat zij allemaal op dezelfde manier aankijken tegen hun religieus denkkader, hun levensbeschouwelijk denkkader of hun nationaal denkkader. Ik denk dat dit vaak wordt bepaald door individuele keuzes, door kansen die men kan geven, door inspanningen die men zelf doet, door een mix van eigen verantwoordelijkheid en collectieve inspanningen die we als samenleving moeten doen. Ik geloof daarin. Waarom? Omdat 37 procent van de kinderen tussen 0 en 5 jaar die in Vlaanderen geboren zijn, een migratieachtergrond heeft. Dat is nu eenmaal de realiteit waarin we zitten.

We kunnen ons een andere samenleving, een andere wereld misschien zelfs of een andere tijd verbeelden, maar dit is de tijd waarin wij leven en waarbinnen ik verantwoordelijkheid draag. Ik wil dat op een positieve manier doen, zonder mijn kop in het zand te steken voor de moeilijkheden. Dat heb ik nooit gedaan, ook niet in mijn stad. Ik ben ook niet plan om dat vandaag te doen. Tegelijkertijd wil ik wel de kansen grijpen die er zijn.

Mijn inburgeringsbeleid is het inburgeringsbeleid van de Vlaamse Regering, waarin we meer inspanningen vragen van nieuwkomers, maar waarin we tegelijkertijd meer kansen creëren. We vragen dat ze sneller en beter Nederlands leren, dat ze sneller actief zijn op de arbeidsmarkt. We gaan dat tegelijkertijd ook mogelijk maken voor mensen. We gaan zorgen dat het inburgeringsbeleid goed verloopt. We zullen proberen hun netwerken aan te reiken binnen onze samenleving. We gaan vechten tegen segregatie. Dat zijn allemaal elementen die ertoe moeten bijdragen om het overdragen van waarden – de verlichtingswaarden waar onze samenleving op is gebaseerd – maximaal te laten verlopen. Tegelijkertijd zien we diversiteit als een deel van de menselijke vrijheid.

Dus, we hebben daar inderdaad – laat me dat herhalen en bevestigen – een fundamenteel tegengestelde of fundamenteel andere kijk op. Ik zoek naar oplossingen, u benoemt problemen. Dat is natuurlijk een verschil. U probeert die problemen soms uit te vergroten, maar ik zoek naar haalbare en realistische wegen om vooruitgang te boeken. Dat is mijn job. Heb ik daar wonderoplossingen voor? Neen, maar ik ben ook niet bereid om in onze steden alles te herleiden tot een hoop miserie, want dat is absoluut niet de realiteit.

Als ik nog een keer mag verwijzen naar cijfers. De fierheid van burgers in onze centrumsteden gaat er gevoelig op vooruit. Hoe men staat tegenover mensen met

een andere culturele achtergrond, is volgens de Stadsmonitor in de voorbije tien jaar gevoelig verbeterd. In die superdiversiteit zijn er in de tweede en derde generatie, naast de mislukkingen en zij die geen aansluiting vinden bij onze samenleving – die zijn er absoluut en we moeten daar niet blind voor zijn –, heel veel mensen die net wel succesvol zijn en rolmodellen worden in onze samenleving. Zij kunnen andere mensen inspireren. Daar wil ik ook op inzetten. Ik wil ervoor zorgen dat er minder mensen achterblijven, dat er minder mensen geen aansluiting vinden en ik wil meer inzetten op mensen die succesvol zijn omdat dit inspirerend kan werken voor de hele samenleving. Dat is de essentie en dat proberen we met allerlei maatregelen te doen.

En nogmaals, u hebt een factuele fout gemaakt: het is niet zo dat een nieuwkomer de dag nadien een sociale woning kan krijgen. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Neen, zelfs als ze erkend zijn, is er een wachtperiode van tien jaar, alvorens men in aanmerking kan komen voor de prioriteitenlijst voor een sociale woning. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Ja, maar in elke sociale huisvestingsmaatschappij zijn er prioriteitenlijsten. Dus, er zijn wachtlijsten.

Wanneer de nieuwe regelgeving van kracht wordt – dat valt niet onder mijn bevoegdheid, minister Diependaele is daarvoor verantwoordelijk – zul je in Vlaanderen tien jaar legaal, erkend aanwezig moeten zijn op ons grondgebied vooraleer je een sociale woning krijgt toegewezen. Voor alle duidelijkheid: vandaag is dat in de meerderheid van de sociale huisvestingsmaatschappijen reeds het geval. Want men kan die maatregel toepassen. Men kan een lokale binding inschrijven. En van alle politieke obediënties zijn er huisvestingsmaatschappijen – die worden geleid, soms door socialisten, soms door christendemocraten, soms door Vlaams-nationalisten en liberalen – die al jaren geleden de beslissing hebben genomen om een lokale binding van vijf tot tien jaar te vragen alvorens men in aanmerking kan komen voor een sociale woning. Die tienjarenregel zal worden veralgemeend in onze regelgeving. Dat is een van de elementen waarin het verzekeringsprincipe speelt en telt.

De voorzitter: Mijnheer Van Rooy, ik heb de indruk dat u in dit verband iets wilt zeggen. U ondernam daartoe alleszins al pogingen.

De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, we zullen dit soort discussies natuurlijk nog vaak voeren. Bij u is het glas halfvol, bij mij is het misschien halfleeg. Maar wij zitten natuurlijk in de politiek om problemen te benoemen en op te lossen, en niet om telkens opnieuw aan te wijzen waar het zo goed gaat. Ik ontken dat ook niet. Het zou maar erg zijn mochten alle migranten, alle mensen met een migratieachtergrond een probleem vormen. Dat is natuurlijk niet zo. Maar de problemen die er zijn, blijft u volgens mij wel onderschatten. U gaat niet eens concreet in op het voorbeeld van die medewerkster van het asielcentrum die dat soort uitspraken doet. Zij kleedt zichzelf anders wanneer zij gaat werken en zegt dat de asielzoekers vaak geen gezag aanvaarden van vrouwen. U gaat daar niet eens op in. U steekt gewoon opnieuw uw riedel af dat er ook goede voorbeelden zijn en dat we niet pessimistisch mogen zijn. Maar ik zie de onderzoeken. In Antwerpen werden bijvoorbeeld recent vierduizend studenten ondervraagd. Vooral de meisjes blijken zich zeer onveilig te voelen in de wijken Antwerpen-Noord, de Seefhoek, de stationsbuurt en het Sint-Jansplein. U kent Antwerpen ook goed, minister. Ik moet u toch niet vertellen wat die wijken gemeenschappelijk hebben. Er is daar een meerderheid van moslimmannen. Die wijken bestonden vijftig jaar geleden niet, maar zijn ontstaan door de systematische instroom van moslimmigranten, via gezinshereniging, maar ook via de asielstroom. En u wilt dat blijkbaar niet zien of u stelt daar alleen maar positieve voorbeelden tegenover. Terwijl er inderdaad ook

mensen met een migratieachtergrond zijn, zoals mijn vriendin, die in die wijken dezelfde problemen ervaren. Zij worden lastiggevallen wanneer ze geen hoofddoek dragen of wanneer ze een rokje dragen.

Minister, ik mag u niets meer vragen in het slotwoord. Maar ik zeg u opnieuw: als u die instroom niet wilt indijken en als u zich niet meer wilt focussen op de vrouw-onvriendelijkheid en vrouwonderdrukkende mentaliteit in die asielcentra, zullen wij dit soort wijken, in Antwerpen, maar ook in andere steden, nog meer krijgen en zullen die nog aangroeien. Ik zal blijven proberen om u dat duidelijk te maken. We zullen zien wie er gelijk heeft, over vijf of tien jaar. Maar die wijken zijn er in Antwerpen al, minister Somers, zolang ik dat weet. Ik ben nu 34 jaar. Die wijken zijn gegroeid, op een aantal decennia. En het verbetert daar niet. Ik verwijs naar het onderzoek dat verleden jaar werd gevoerd bij de studenten. Zij voelen zich daar zeer onveilig. Ik zal daartegen blijven strijden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de investeringen van lokale besturen in cultuur – 1076 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Cultuur is een mooie materie, waarin lokale besturen kunnen investeren. En wat blijkt, minister? Ze doen dat massaal. Want op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur staat sinds donderdag 16 januari het volgende te lezen: "Uit de meerjarenplannen 2020-2025 van de gemeenten en hun OCMW's blijkt dat ze de volgende jaren zowat 2 miljard euro meer investeringen plannen dan in de vorige bestuursperiode. Nooit eerder investeerden lokale besturen zoveel. Alle vastgestelde meerjarenplannen zijn financieel in evenwicht. De samengeutelde autofinancieringsmarge bedraagt 404 miljoen euro. Deze cijfers blijken uit een eerste analyse van de reeds beschikbare meerjarenplannen 2020-2025."

Deze analyse werd gemaakt op basis van een 'constant staal' van 259 van de 300 gemeenten en OCMW's waarvan zowel de digitale meerjarenplannen 2020-2025 als de definitieve jaarrekeningen tot en met 2018 beschikbaar waren. Uit deze cijfers blijkt dat bijna een vijfde, namelijk 18,3 procent, meer dan de 11,4 miljard euro geplande investeringsuitgaven voorzien is in vergelijking met de vorige legislatuur. Dus nu kunnen we toch al voorzichtig opmerken dat de investeringen in de lift zitten, wat uiteraard een zeer positieve zaak is.

U bent nog niet ingegaan op de specifieke besteding van deze middelen. Vandaar de volgende vragen daarover.

Weet u reeds waarin precies geïnvesteerd wordt? Kunt u dat even toelichten?

Hoeveel van deze middelen gaan naar cultuur? In 2016 hebben we de sectorale decreten ingekanteld in het Gemeentefonds, met heel veel protest tot gevolg. De schikgodinnen dachten dat alle middelen die aan cultuur werden gegeven, zouden eindigen in de riolering of gegeven zouden worden aan mobiliteit. We hebben dat toen, met de toenmalige meerderheid, met kracht ontkend. Nu blijkt toch wel dat de cijfers ons gelijk geven.

Ten slotte vroeg ik mij nog af wanneer u exact over alle informatie zult beschikken. Hopelijk verwacht u geen afwijking op deze voorafname.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw D'Hose, ik wil u bedanken voor deze kritische vraagstelling. U weet dat de lokale besturen de afgelopen maanden hard gewerkt hebben aan hun meerjarenplanning 2020-2025.

Elke gemeente of OCMW – nu is dat natuurlijk een geheel geworden – moet de meerjarenplannen, eenmaal goedgekeurd door de raad, publiceren op de eigen website en digitaal bezorgen aan de Vlaamse overheid, aan het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

De werkdag nadat de digitale rapportering is bezorgd aan ABB, staan de cijfers op de webstek van ABB. Via relatief eenvoudige instrumenten kan iedereen op de ABB-webstek deze enorme gegevensbank bevragen en eigen rapporten opmaken. Voor het bestuur dat u interesseert, of voor het geheel van alle Vlaamse besturen. Dat is dus eigenlijk wel een indrukwekkende tool die ontwikkeld is.

Afgelopen vrijdag hadden 291 van de 300 gemeenten en OCMW's hun meerjarenplannen digitaal ingestuurd. Van de 9 andere besturen verwacht ik de digitale rapportering eerstdaags. Eenieder kan de gegevens van deze 291 besturen vandaag consulteren en bevragen. Dat is iets waar we eigenlijk trots op mogen zijn in Vlaanderen. Het is een zeer goed voorbeeld van wat we 'open data' noemen. Data zijn niet het monopolie van een minister of zijn administratie. Ze zijn voor iedereen beschikbaar, wat een tegensprekelijk debat mogelijk moet en kan maken, niet gebaseerd op fake news maar op echte gegevens.

Ik heb de beschikbare cijfers bekeken. Ik vermoed dat cultuurliefhebbers – u bent er daar een van, mevrouw D'Hose – niet ontevreden zijn. Maar voor alle duidelijkheid wil ik toch nog eens benadrukken dat het hier niet gaat over de definitieve cijfers van alle meerjarenplannen; er ontbreken nog 9 meerjarenplannen. Het is toch al een heel degelijke foto, 291 op 300. Het gaat natuurlijk over gebudgetteerde cijfers, ramingen. Dat is natuurlijk bij elke begroting zo, zelfs de begroting die jullie hebben goedgekeurd in het parlement, dat is een raming, een raming van de verwachte ontvangsten en een ambitie inzake bepaalde uitgaven. Wij hebben de initiële meerjarenplanning van zes jaar geleden vergeleken met de huidige meerjarenplanning, om appelen met appelen te vergelijken en geen appelen met citroenen.

Ik zal eerst ingaan op de uitgaven voor cultuur versus de totale uitgaven. De totale geraamde uitgaven van deze 291 besturen voor de volledige zesjaarlijkse periode bedragen 111,4 miljard euro of gemiddeld 18,5 miljard euro per jaar. Dat geeft ook een inzicht in het belang van lokale besturen, als je weet dat de Vlaamse overheid ongeveer 45 miljard euro uitgeeft en de lokale besturen 18,5 miljard euro. Dat is toch meer dan een derde, bijna 40 procent van het gewicht van de Vlaamse uitgaven. Dus daar zitten toch heel wat mogelijkheden bij lokale besturen. Vaak geven ze die middelen uit op dezelfde beleidsdomeinen als die waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijk is, nietwaar, mijnheer Van den Heuvel?

Ik heb in de gemaakte oefening als cultuuruitgaven beschouwd: de uitgaven toegewezen aan de volgende clusters van beleidsvelden: 070 culturele instellingen, 071 evenementen, 072 erfgoed en 073 overig kunst- en cultuurbeleid. De uitgaven – zowel exploitatie als investeringsuitgaven – bestemd voor cultuur bedragen 6,3 miljard euro, of iets meer dan 1 miljard euro per jaar. Dat is 900 miljoen euro meer dan de voorbije planingsperiode. Dat betekent dat de geraamde uitgaven voor cultuur goed zijn voor 5,6 procent van de totale uitgaven van de gemeenten en OCMW's.

Dan kom ik meer in detail tot de meerjarenplanning 2014-2019 versus 2020-2025. Voor de exploitatie is dat – ik rond af – 3,8 miljard euro uitgaven in 2014-2019 en nu 4,4 miljard euro. Dat is een verschil van 605 miljoen euro of een stijging met 16 procent. Voor de investeringen gaan we van 886 miljoen euro naar 1.189

miljoen euro. Dat is een stijging van 302 miljoen euro of 34 procent. Samengesteld gaan we van 4,7 miljard euro naar 5,6 miljard euro. Dat is een stijging met 907 miljoen of 19 procent. U kunt die cijfers terugvinden op de website. U kunt ze nog verder in detail analyseren en bekijken per individuele gemeente. U kunt ook per individueel beleidsveld kijken, bijvoorbeeld musea, cultuurcentra, openbare bibliotheken, gespecialiseerde bibliotheken, feesten en plechtigheden, monumentenzorg enzovoort. Ik wens u daar allemaal veel plezier mee. U kunt dat dan in de commissie Cultuur verder bestuderen.

Ik wil nog benadrukken dat de stijging van de uitgaven voor cultuur ook in exploitatie sneller stijgen dan de totale uitgaven. De uitgaven voor werkingssubsidies zijn met 230 miljoen gestegen naar 940 miljoen. Dat is een stijging met een derde. Het aandeel van de werkingssubsidies – dat is wat rechtstreeks naar instellingen, gezelschappen en dergelijke gaat – ten aanzien van de cultuurexploitatie is ook gestegen. Er gaat dus een groter deel naar werkingssubsidies in het gestegen budget voor cultuuruitgaven. Dat bewijst dat onze lokale besturen heel sterk inzetten op cultuur en dat de angst die er was, ingegeven door paternalisme, ongegrond was.

Toen we de subsidiestromen inkantelden in de algemene middelen van de lokale besturen, waren er hier in het parlement nogal wat mensen die zich afvroegen of er nog geld naar cultuur zou gaan. Ze vroegen zich af of we de lokale besturen niet bij het handje moesten nemen, of we hen niet moesten dicteren wat ze moesten doen, of we hen wel konden vertrouwen, en of ze niet alles zouden geven aan straten en pleinen en niet meer aan cultuur. Het omgekeerde is waar. Lokale besturen investeren meer in cultuur. Dat is voor mij nog eens het bewijs dat we nog veel meer vertrouwen moeten hebben in de lokale besturen, die dicht bij de mensen staan en juiste keuzes kunnen maken.

De voorzitter: Minister, ik kom in de vraagstelling van mevrouw D'Hose getallen tegen. U sprak in uw antwoord van het meerjarenplan van 111,4 miljard euro. Dat kan volgens mij niet.

Minister Bart Somers: Jawel. Het gaat over de totale geraamde uitgaven voor de 292 besturen in zes jaar tijd. In de volgende zes jaar zullen de lokale besturen 111,4 miljard euro uitgeven, of gemiddeld 18,5 miljard euro per jaar.

De voorzitter: Dat was voor mij onduidelijk, omdat ik dacht dat de cijfers in de vraagstelling van mevrouw D'Hose over de zes jaar gingen, maar dat zijn dan de jaarlijkse cijfers.

Mevrouw D'Hose het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik zal het antwoord van de minister nog eens herbeluisteren, om alle cijfers goed te kunnen noteren, en ik zal ze ook bekijken op de website. Ik begrijp dat de cijfers van de negen ontbrekende gemeenten die nog niets hebben ingediend, er snel zullen komen. Ik kan me inbeelden dat dezelfde tendens gevolgd zal worden.

Het is inderdaad het bewijs dat we absoluut vertrouwen mogen hebben in die lokale besturen. Drie jaar na datum en nadat we hierrond heel veel debatten hebben gevoerd in de commissie Cultuur, geven de cijfers ons gelijk. En dat is dan inderdaad eens los van fake news of vooronderstellingen. Het wordt zwart op wit aangetoond.

Ik vind het frappant dat lokale besturen meer investeren in cultuur dan dat de Vlaamse overheid doet in haar eigen budget. Opnieuw wordt er duidelijk gemaakt dat men op het lokale niveau de prioriteiten heel goed stelt.

Minister, ik heb geen bijkomende vragen. Ik wil uw antwoord nog eens rustig analyseren vooraleer we daarmee – allicht ook in de commissie Cultuur – verder gaan.

De voorzitter: De heer Vandeput heeft het woord.

Steven Vandeput (N-VA): Mevrouw D'Hose, minister Somers, ik dank u voor de geweldig goede gedachtewisseling die we al hebben gevoerd. Lokale besturen voorzien in hun meerjarenplanning om heel veel te gaan doen rond cultuur, meer dan dat het geval was in het verleden. Wellicht zullen ze ook meer doen rond sport. Ik ken niet zoveel van sport, maar ik herken wel een een-tweetje, en ik gun het u allebei, minister.

Er is een nuance die ook al in de media werd aangebracht, namelijk 'the proof of the pudding is in the eating'. Het is niet omdat een meerjarenplan vandaag in evenwicht lijkt voor de gemeenten die het hebben ingediend ... Er wordt daarin inderdaad heel veel geld uitgetrokken. Dat is een goede zaak. Ik kan voor mijn eigen stad spreken. En ik kan vanuit mijn eigen ervaring bevestigen dat het elk jaar opnieuw hard knokken is om een aantal projecten ook gerealiseerd te krijgen.

Minister, ik heb in dat kader een bijkomende vraag. In welke mate zal de tool die vandaag beschikbaar is, de gemeenten ertoe aanzetten om effectief te gaan voor grote realisatiegraden? Want het is natuurlijk fijn om met plannen te komen – ook wij hebben dat uiteraard gedaan –, die mee te delen aan de bevolking, aan zijn kiezers en in zijn gemeenteraad goede discussies en debatten te voeren. Maar de vraag is: welke initiatieven zult u nemen om die realisatiegraad effectief op te krikken? Want het is natuurlijk fijn om vandaag te zeggen dat we meer zullen doen. Cultuur verdient dat. Cultuur is belangrijk en nodig. Maar welke stappen zult u nemen om die realisatiegraad effectief op te krikken?

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik loop het risico om als migrant te worden bestempeld die keet komt schoppen in deze commissie. Ik zal mij gedragen. *(Opmerkingen van de voorzitter. Gelach)*

Voor alle duidelijkheid: ook Groen is blij met deze cijfers. Maar ik heb toch een aantal fundamentele bedenkingen. Ten eerste, het is heel goed dat lokale besturen investeren in lokaal cultuurbeleid. Het heeft te maken met verbinden, met mensen. Dat wil ik heel uitdrukkelijk stellen in deze commissie, na de voorgaande interventies.

Maar er is nood aan meer dan alleen maar cijfers. Ik ben blij dat u over cijfers begint, maar anderzijds moeten die ook altijd in de context worden geplaatst. En daar wringt het schoentje. Sinds 2016 beschikken we vanuit de sector – het lokaal cultuurbeleid, bibliotheken, cultuurcentra – niet over zeer gedetailleerde cijfers. Want door de inkanteling moet men die niet meer verplicht geven. En net nu Vlaanderen toch flink wat bespaart op zijn cultuurbeleid, hebben we die lokale besturen nodig. En dat mogen we niet onderschatten, daar zit het tweede angeltje: vroeg of laat zullen we toch eens moeten vragen wat de uitkanteling van de provincies heeft opgeleverd. Wat heeft dat gekost? En hoeveel middelen zijn er uiteindelijk overgeheveld van die provincies naar Vlaanderen, naar de lokale besturen? Ook daarover moeten we het later eens uitvoerig hebben. Minister, ik heb die vraag ook aan minister-president Jambon gesteld: bent u ertoe bereid om op detailniveau meer cijfers te vragen aan de lokale actoren in verband met het cultuurbeleid? Waarom hebben we die details nodig?

Eigenlijk zijn de cultuur- en gemeenschapscentra plekken die een soort van retail doen van onze productie. Dat wil zeggen: alles wat er geproduceerd wordt in Vlaanderen, moet uiteindelijk verspreid worden en komt via dat fijnmazig netwerk

van cultuur- en gemeenschapscentra, bibliotheken, lokale initiatieven, in de lokale gemeenschappen terecht. Daar hebben we veel meer details voor nodig dan nu. Want cultuur is zo'n breed begrip dat ik me bijvoorbeeld afvraag of ook alles van citymarketing daarin zit. Kunnen we hier precies achterhalen hoeveel er gaat naar exploitatiemiddelen, naar tentoonstellingen, naar muziek, enzovoort? De sector zegt mij van niet.

Ik heb nog een laatste opmerking, een bedenking die ik meegekregen heb van een aantal organisaties. Die organisaties zeggen in de sector weinig te merken van meer middelen, integendeel: de budgetten voor de exploitatie gaan naar beneden, ze moeten personeel inleveren, enzovoort. Dat is dus een hele reeks bedenkingen waarop ik misschien niet nu direct een antwoord op wil, maar waar we zeker in de commissie Cultuur eens mee aan de slag moeten. Centraal blijft de vraag: kunnen we niet meer gedetailleerde cijfers krijgen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik geef een aantal elementen van antwoord. Eerst en vooral, voor alle duidelijkheid, mijn filosofie en ik denk ook de filosofie van de Vlaamse Regering, is de volgende: wij zien lokale besturen niet als een soort ondergeschikt bestuur, maar als een volwaardige partner om Vlaanderen beter te maken op tal van domeinen. Het is niet toevallig dat wij actief zijn op heel veel dezelfde beleidsdomeinen, of het nu gaat over sport, ruimtelijke ordening, wonen, armoedebeleid, seniorenbeleid, onderwijs: alle thema's die hier in het Vlaams Parlement aan bod komen, komen ook in onze gemeentehuizen en stadhuizen aan bod. Wij zijn daarin complementair aan elkaar, versterkend en ondersteunend.

Vlaanderen gaat de volgende zes jaar 20 miljard euro geven aan onze steden en gemeenten. De vorige bestuursperiode was dat 15 miljard euro. Dat budget is dus met 33 procent gestegen. Ik daag u uit om ergens in de begroting een bedrag te vinden waar de stijging van inspanningen zo groot is als op het vlak van gemeenten en lokale besturen. U zult dat nergens vinden. 20 miljard euro is meer dan een slok op de borrel. Waarom doen we dat? Omdat we vertrouwen hebben dat dat lokaal bestuur heel wat uitdagingen minstens zo goed – en laten we eerlijk zijn: soms beter en efficiënter – kan aanpakken dan Vlaanderen, omdat het dichterbij de mensen staat, beter begrijpt wat de lokale noden zijn en veel meer maatwerk kan leveren. Ik ben daarin een zeer overtuigde communalist. En ik geloof dus dat, als je de gemeenten nog sterker maakt, nog meer bevoegdheden en nog meer middelen doorschuift naar de lokale besturen, Vlaanderen daar beter van zal worden.

Als je dat doet, is het ook evident dat je zelf 5 miljard euro minder ter beschikking hebt. Een deel van de zaken die je eerst deed kunnen – aanvullend, complementair, maar niet exact hetzelfde – ook gebeuren op lokaal vlak. Trouwens, het beeld van het reduceren van het lokaal beleid tot een soort subsidiëren van fanfares en amateurtoneelgezelschappen – hoe belangrijk ze ook zijn voor het culturele weefsel – is natuurlijk een beetje gek. Lokale besturen doen veel meer dan dat, ondersteunen ook onze topgezelschappen, startende kunstenaars en dergelijke. Er gebeurt op lokaal vlak verschrikkelijk veel en steeds meer. Het waaiert uit. Ik heb het lokaal ook kunnen zien hoe het lokaal cultuurbeleid uitwaaiert, zich verdiept, versterkt, vernieuwt, innoveert ... Dat is wat er gebeurt.

Collega Vandeput vraagt naar de realisatiegraad. Wel, wat wij natuurlijk gedaan hebben, is het vergelijken van appels met appels. We hebben de initiële meerjarenplanning van zes jaar geleden vergeleken met de huidige, omdat dat de enige basis is. Wordt dat allemaal gerealiseerd? Neen. Dat kan trouwens ook niet. Dat zou theoretisch kunnen, dat 100 procent gerealiseerd wordt, maar wat verhindert een realisatiegraad van 100 procent? Projecten die niet op tijd klaar geraken, vergunningen die er niet altijd zijn, plannen die soms wijzigen en dergelijke.

Dankzij de strengere regels van de beleids- en beheerscyclus (BBC) is het wel zo dat als er in de meerjarenplanning een uitgave ingeschreven staat, die ook gedekt is door inkomsten. De financiële mogelijkheid om ze te realiseren, is er. Het is evident dat niet de volle 100 procent gerealiseerd zal zijn, zoals van de vorige meerjarenplanning ook geen 100 procent is gerealiseerd. Er gebeuren immers altijd dingen die dat verhinderen. Plannen zijn niet altijd even goed doordacht of er zijn problemen op het vlak van ruimtelijke ordening om iets in te plannen enzovoort.

We hopen uiteraard dat door de informatie die we ter beschikking stellen, ook het lokale democratische debat zo zal zijn dat de stads- en gemeentebesturen aangemoedigd of soms zelfs opgejaagd worden om hun beloftes waar te maken en in de praktijk om te zetten. We zien dat er een behoorlijke realisatiegraad is bij de lokale besturen in de voorbije jaren. In de mate dat ik eraan kan bijdragen om bepaalde hindernissen die Vlaanderen misschien oplegt, te versoepelen, te vereenvoudigen of om drempels weg te werken, ben ik graag ambassadeur van de lokale besturen bij mijn collega's in de Vlaamse Regering. Ik weet dat ik daar altijd een gewillig oor zal vinden, want mijn collega's denken ten aanzien van de lokale besturen op een heel gelijklopende manier als ikzelf.

Mijnheer Vandeput, u zegt heel terecht dat er ook andere domeinen zijn waarin we lokaal meer gaan investeren. Het investeringsbudget van de lokale besturen stijgt met 2 miljard euro. Dat is tot op de euro evenveel als wat we extra hebben gegeven voor responsabiliseringsbijdrage. Blijkbaar is dat geld integraal gebruikt om meer te investeren, wat ik een ongelooflijk bewonderenswaardige inspanning vind van onze lokale besturen omdat ik zelf weet hoe moeilijk het is om alle uitgaven te kunnen financieren en om de tering naar de nering te zetten. Toch heeft men de kracht gevonden in de budgetten om dat geld bijna integraal te laten vloeien naar investeringen die goed zijn voor onze economie en voor onze burgers. Prachtig werk daar!

We hebben speciaal cultuur genomen omdat dit een van de grootste inkantelingsoefeningen was en omdat daarover hier zo hard is gediscussieerd in de voorbije jaren. We laten nu zien dat wat we realiseren ter zake toch wel indrukwekkend is. We hebben in een andere commissie discussies over cultuur, maar hier gaat het over 900 miljoen euro extra voor cultuur. Als ik dan de debatten en de bedragen hoor waarover elders gediscussieerd wordt, dan is dit iets om u tegen te zeggen.

Dan kom ik tot de fijnmazigheid van de informatie. We hebben inderdaad die heel dikke boeken afgeschaft. Ik heb die ooit als burgemeester op mijn bureau opgestapeld en ik had een gigantische stapel. Ik zal u een bekentenis doen: als vijfde grootste stad van Vlaanderen keken we nooit naar die boeken, nooit! Er was niemand bij ons die die boeken las, niemand. Niemand van het schepencollege, niemand van de gemeenteraad en niemand van de administratie. Ze kwamen vragen hoe ze die moesten maken. Het antwoord was dat ze gemaakt moesten worden zoals ze gemaakt moesten worden. En ze werden gemaakt zoals ze gemaakt moesten worden. Dan kwamen ze in Brussel toe. Misschien was het in Brussel totaal anders. Waarschijnlijk hadden alle ambtenaren en alle politici die boeken doorgrond, met elkaar vergeleken en geanalyseerd. Dat zal waarschijnlijk ook in alle andere steden zo geweest zijn, maar in Mechelen deden we het op die manier. Als we met de burgemeesters van de centrumsteden samenkwamen, wat hun politieke overtuiging ook was, dan werd er fluisterend – niemand durfde dat publiek doen – gezegd dat men eigenlijk nooit naar die boeken keek. Gelukkig hebben we die administratieve overlast afgeschaft, want dat helpt het cultuurbeleid op geen enkele manier verder.

ABB geeft wel een heel duidelijke categorisering, waarin al heel wat informatie gevonden kan worden. Daarin kan gezien worden hoeveel er wordt gegeven aan

bibliotheken, aan gespecialiseerde bibliotheken, aan monumentenzorg en dergelijke meer. Dat is een tamelijk fijnmazige berekening. Dan nog is de bibliotheek van Gent iets anders dan de bibliotheek van Waregem, Sint-Katelijne-Waver of Aartselaar. Elke situatie moet lokaal bekeken worden. Voor elke vergelijking zijn er argumenten aan te halen om te bewijzen dat ze mank loopt.

Alleszins blijft het punt hier om positief te kunnen vaststellen dat als je vertrouwen geeft aan de lokale besturen, ze de middelen en de vrijheid op een zeer goede manier gebruiken. Ze hebben er wel degelijk voor gekozen om in te zetten op cultuur en het geld niet te gebruiken voor andere zaken, zoals hier in het parlement werd gevreesd.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister, ik wil tot slot graag reageren op de tussenkomst van de heer Pelckmans.

Mijnheer Pelckmans, ten eerste, u verwijst hier naar de afschaffing van de provinciale bevoegdheid inzake cultuur. Maar dat heeft niets te maken met dit debat. De instellingen die vroeger van de provincies waren, zijn nu overgenomen door enkele steden en gemeenten. De werkingsmiddelen werden niet overgeheveld naar het lokale niveau. Op zich staat die discussie daar dus volledig los van.

Ten tweede, u vraagt meer details. Die details zijn er, in de lokale vrijetijdsmonitor. Dat element werd uitgebouwd door het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media uitgebouwd. Het is een vrijetijdsmonitor, zowel cultuur, jeugd als sport worden daarin gemonitord. Daarin zijn de details te vinden. En zelfs indien er voor de steden en gemeenten niet meer de verplichting bestaat om al die data door te geven en inderdaad die dikke boeken op te stellen, dan nog zullen die steden en gemeenten vrijwillig die lokale vrijetijdsmonitor invullen, omdat ze de meerwaarde zien van de monitor om zich te kunnen benchmarken met vergelijkbare steden.

Dat is al helemaal zo gepland. Die cijfers zijn er. U ontkent hier het geslacht der engelen. De cijfers geven ons na drie jaar gelijk. Er wordt daarin zwart op wit aangetoond dat het geld voor cultuur niet in de riolering verdwijnt, maar dat lokale besturen verstandig en autonoom genoeg zijn om dat geld op een goede manier te besteden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaike De Vreese aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de wijziging van het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid en het hanteren van de voorrangregeling voor de inburgeringscursus – 1021 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, zowel in het regeerakkoord als in uw beleidsnota staat dat alleen personen die in het vreemdelingen- of bevolkingsregister ingeschreven zijn, toegang zullen krijgen tot een inburgeringscursus, dus enkel mensen met een duurzaam verblijfsrecht.

Een inburgeringstraject kost veel geld. Het is uiteraard logisch dat we de beschikbare middelen efficiënt en prioritair inzetten voor nieuwkomers met een duurzaam verblijfsrecht. Bovendien geven we aan asielzoekers die nog niet zeker zijn van

hun mogelijk verblijf in ons land, een verkeerd signaal wanneer we ze laten deelnemen aan een volledig inburgeringstraject. Hun het volledige traject laten volgen, zou hun valse hoop geven, en dat moeten we vermijden. Maar aan de andere kant betekent dat niet dat ik het niet belangrijk vind dat asielzoekers weten wat onze kernwaarden zijn. Niets verhindert de opvangcentra en de partners, zoals het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil), het Rode Kruis, oriëntatiesessies te voorzien om onze asielzoekers wegwijs te maken. Maar dat is dan wel in de centra, met een cursus die veel algemener en korter is dan een volledig inburgeringstraject. Die verantwoordelijkheid rust bij de federale overheid.

Om de middelen prioritair te besteden aan nieuwkomers met een duurzaam verblijfsrecht, zal het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid worden aangepast. In afwachting daarvan kan men nu reeds, door het huidige decreet strikt toe te passen, een voorrangsregeling voorzien voor de niet-asielzoekers. Asielzoekers zijn volgens het decreet namelijk geen prioritaire doelgroep.

Minister, wanneer zult u het decreet wijzigen? Wordt deze voorrangsregeling, waarbij de andere categorieën voorrang krijgen, nu reeds toegepast? Zo niet, plant u om de agentschappen in die zin een instructie te geven?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw De Vreese, ik dank u voor uw vraag. Het is inderdaad juist wat u zegt: ons regeerakkoord voorziet dat asielzoekers in de toekomst geen recht meer hebben op inburgeringstrajecten. Daar zijn inderdaad redenen voor, die u hebt aangehaald. Eerst en vooral – dat is een belangrijke reden – vermijden we zo dat er valse verwachtingen worden gecreëerd. Ten tweede hebben we op die manier voldoende inburgeringstrajecten voor iedereen die verplicht is een inburgeringstraject te volgen. Ten derde voorkomen we zo dat er wachtlijsten ontstaan. Dat zijn de kernredenen waarom we in het regeerakkoord hebben ingeschreven dat de asielzoekers in de toekomst geen recht meer zullen hebben op de inburgeringstrajecten zoals ze nu worden aangeboden door de agentschappen.

Hoe zal ik dat regeerakkoord uitvoeren? Tegen de zomer van dit jaar, zomer 2020, maken we een gefinaliseerde visienota klaar rond de hertekening van het hele inburgeringstraject. Want er staan nogal wat dingen in ons regeerakkoord. Ik probeer dat klaar te krijgen tegen de zomer. In deze visienota zal ik de aanpak schetsen voor de wijziging van het decreet inzake integratie en inburgering. Ik denk dat het belangrijk is dat alle regelgevende componenten goed op elkaar afgestemd zijn. De decreetswijziging volgt dan in de maanden daarop. Ik hoop die tegen het einde van dit jaar klaar te hebben.

Op dit moment wordt die voorrangsregeling toegepast. Ik wil bekijken of – maar ik moet dat doen binnen het decretale kader, ik wil daar ook geen fouten in maken – het al dan niet zinvol is om nu reeds een voorafname te doen en eigenlijk aan de asielzoekers op dit moment al geen prioriteit meer te geven. Ik wil nagaan of dat kan en hoe dat kan. Ik zeg daar zeker niet neen tegen. Ik geloof sterk in een globale en gestructureerde aanpak.

Waar ik wel van overtuigd ben, is dat, als we dit afschaffen – en we gaan dat ook afschaffen – het wel belangrijk is dat nieuwkomers, mensen die net in onze asielcentra aankomen, vanaf het eerste moment de basisspelregels en -kenmerken meegegeven wordt van onze samenleving. Want mensen komen niet terecht in gesloten centra maar in open centra en zijn dus ook in onze samenleving aanwezig – zij het voor velen tijdelijk, want 60 procent van de mensen werd niet erkend in 2019 – en voor die mensen is het belangrijk dat zij een juist beeld hebben van de samenleving waar ze minstens tijdelijk verblijven. Sommigen zullen er definitief verblijven, anderen tijdelijk. Dat is inderdaad een kerntaak van Fedasil en het Rode Kruis. Ik wil daar ook het

gesprek over aangaan met hen. Dat is natuurlijk hun kerntaak, maar wij kunnen misschien toch wel, op basis van ons eigen inburgeringsbeleid – onze kerntaak – basiselementen geven om dat op een goede manier te doen. Want het zou wat gek zijn dat dat totaal verschillende informatie is die men krijgt. Stel, je wordt dan toch erkend als asielzoeker, dan moet de basisboodschap die je in het begin gekregen hebt wel sporen met wat nadien verteld wordt. Dus ik denk dat we daar volledig op dezelfde lijn zitten.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maike De Vreese (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik heb daar verder geen vragen over.

Een andere vraag is in hoeverre de asielcentra momenteel kunnen volgen in het geven van opleidingen over die kernwaarden, door de stijging. Maar dat is een vraag voor het federale niveau. Ik ben blij dat u die piste, die ik net suggereerde, gaat bekijken. Ik zal u later dan nog wel eens de vraag stellen of u dat inderdaad hebt ingevoerd.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw De Vreese, nogmaals bedankt voor de interessante vraag en de goede suggestie. Wat we wel gaan doen, ook al is het een federale bevoegdheid, is de volgende maanden proberen in het gesprek met Fedasil en het Rode Kruis aan te dringen op een systematische informatie aan nieuwe mensen die in die asielcentra terechtkomen met betrekking tot de basiskenmerken van onze samenleving.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maike De Vreese (N-VA): Ik heb daar niet veel aan toe te voegen. Ik denk dat de N-VA-fractie in de Kamer daar zeker ook op zal aandringen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het pleidooi van de minister voor genderneutrale verkeersborden – 974 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intenties van de minister met betrekking tot genderneutrale verkeersborden – 1000 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over genderneutrale verkeersborden – 1029 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik heb vernomen via een tweet, die dan overgenomen werd door enkele media – maar ik weet het natuurlijk als eerste want ik volg u natuurlijk op Twitter op de voet – dat u, in navolging van Genève, ‘geslachtsvrije’ of ‘gendergelijke’ verkeersborden ‘een goed idee’ vindt. Het betreft verkeersborden met daarop onder meer volwassenen met kinderen, zwangere vrouwen, holebikoppels en mensen met een wandelstok. Ik zeg maar wat ik gelezen heb, want ik zou niet direct weten wat ik me bij sommige van die dingen moet voorstellen.

In uw tweet zegt u zelfs dat u dit een kwestie vindt van het geven van ‘gelijke kansen’. U doet dat in navolging van de socialistische burgemeester van Genève, die het volgende zegt: “De alomtegenwoordigheid van mannen versterkt het idee dat sommige mensen, vooral vrouwen maar ook minderheden, minder in het openbaar thuishoren.” Zij vindt dat ook transgenders, gehandicapten en mensen met overgewicht op die borden moeten komen. U hebt aangegeven dat u zult bekijken of de vervanging van de verkeersborden ook bij ons nodig is.

De kostprijs voor de vervanging van de helft van de verkeersborden door zulke gendergelijke verkeersborden zou voor Genève 52.000 euro bedragen. De vraag die bij me opkwam is of het daar dan ook bij blijft, want verkeerslichten kunnen volgens mij ook worden aangepast. Moeten die dan ook allemaal of een deel ervan vervangen worden door geslachtsvrije verkeerslichten?

Er waren ook nuchtere stemmen in het debat. De VRT bracht een aantal mensen aan het woord en zij bestempelden dit initiatief in Genève als een dure modegril. In uw commentaar was toch een beetje realisme te bespeuren, want u zei tot slot: “Dit alleen zal de wereld niet veranderen, maar het is een stap in de goede richting.”

Minister, kunt u hierbij meer toelichting geven en wat zijn uw plannen ter zake? Wat hebt u al ondernomen of wat zult u ondernemen?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, ik heb dit ook vernomen via uw tweet, want ik had het niet in de media gelezen. Uiteindelijk is het dan door verschillende andere media opgepikt.

De Zwitserse stad Genève wil 250 van de 500 blauwe verkeersborden met mannelijke symbolen vervangen door meer diverse borden. Er waren onmiddellijk mensen die dit heel hard toejuichten en er waren er onmiddellijk die daar vragen bij stelden, onder andere bij de kostprijs. U reageerde via Twitter, en ik citeer: "Een goed idee, we nemen dit mee. Dit alleen zal de wereld niet veranderen, maar het is een stap in de goede richting #gelijkekansen #eeuwvandevrouw".

Minister, bent u ervan overtuigd dat dit initiatief in Vlaanderen nodig is en voor welke doelgroepen? U hebt het over de eeuw van de vrouw, maar wilt u focussen op gendergelijkheid of wilt u ervoor ijveren om ook andere groepen op te nemen, zoals in Genève? Plant u overleg met belangengroepen om de noodzaak of wenselijkheid van genderneutrale verkeersborden in kaart te brengen? Hebt u al overleg gepleegd met de ministers van Mobiliteit in de Vlaamse en Federale Regering? Wilt u initiatieven nemen om het koninklijk besluit van 1 december 1975 aan te passen? Of zou u suggereren om de huidige wettelijke borden, eventueel tijdelijk, te veranderen door niet-wettelijke, meer inclusieve exemplaren? Kijkt u enkel naar het verkeersbord 'Aanwijzingsbord F49: Oversteekplaats voor voetgangers'? Of wilt u alle verkeersborden inclusiever maken? Welke rol ziet u voor de lokale besturen in dezen? Hebt u enig zicht op de mogelijke kostprijs van een omschakeling naar genderneutrale verkeersborden? Wie zou volgens u die kosten moeten dragen?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, ik was ook een beetje verrast door de titel van het artikel 'Vlaanderen wil meer vrouwen op de verkeersborden'. Niet dat ik daar iets tegen heb, maar kunnen wij dat vanuit Vlaanderen wel? Ik zal de duiding niet herhalen, want die is al gegeven door mijn twee fijne collega's die me zijn voorgedaan. Valt dit onder onze bevoegdheid en vooral onder uw bevoegdheid van Gelijke Kansen? Kunnen we dit hier samen aanpakken? Dat was de eerste gedachte die in me opkwam.

Ik heb er op zich geen enkel probleem mee en het kan op het vlak van zichtbaarheid iets bijdragen, maar het is niet ons heikelste punt waarmee we tijdens deze legislatuur geconfronteerd zullen worden. Kan Vlaanderen hier überhaupt aan werken? Hebt u daarover al overlegd met uw federale collega?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Eerst en vooral ben ik blij met de vraagstelling, want nu weet ik wie mij allemaal volgt op Twitter. *(Gelach)*

Ik heb exact zeven seconden besteed aan het versturen van die tweet. Ik ben blij dat jullie daar al vele uren op gestudeerd hebben en vragen over stellen in de commissie. Dit is natuurlijk iets – en dat voelt een klein kind aan – dat een louter symbolisch gegeven is, waar ik ook niet meer gewicht aan wil hechten dan bijvoorbeeld aan het feit dat men er in sommige steden voor gekozen heeft om zebrapaden hier en daar op een symbolische plaats veelkleurig te maken, om op die manier aan te geven dat men een stad of gemeente is die open staat voor diversiteit op het vlak van seksualiteit.

Hier gaat het om een initiatief dat in Genève genomen is. Ik vond dat iets sympathieks. En als morgen het stadsbestuur van bijvoorbeeld Turnhout beslist om een bord aan de seniorie te vervangen door iemand met een wandelstok die daar rondloopt om symbolisch duidelijk te maken dat zebrapaden ook voor oude mensen zijn, dan is dat een sympathiek initiatief. Meer is dat voor mij ook niet. Vergelijk het met hier en daar een gekleurd zebrapad of iets dergelijks. Meer belang wil ik daar ook echt niet aan hechten.

Ik wil alleen nog twee elementen meegeven die u kunnen interesseren. Tot 1990 droeg het icoontje op onze borden een hoedje. Dat is in 1990 verwijderd. Ik wil ook verwijzen naar Berlijn, waar de Ampelmann, het vroegere figuurtje uit Oost-Berlijn, een iconisch figuurtje is geworden. Het kan dus misschien zelfs een vorm van citymarketing zijn voor deze of gene om hier en daar met een andere figuur naar voren te komen.

Ik neem niets terug van mijn hashtag 'eeuw van de vrouw'. Ik ben daarvan overtuigd. Ik zit trouwens in een fractie waar de meerderheid vrouwen zijn. Die hebben dat recht daar opgeëist. Daar leg ik mij als man van 55 bij neer.

Ik heb begrepen dat de heer Van Rooy een opening maakte naar mensen met overgewicht. Ik wil u daarvoor danken. Dat ik kansen krijg van u, dat doet mij plezier. *(Gelach)*

Ik wil nog een laatste, belangrijk element meegeven. U weet dat wij zelfs niet bevoegd zijn. Dat is de federale overheid. En daar blijkt dat de bevoegde federale minister van Mobiliteit bij de voorbereiding van de aanpassing van de wegcode genderneutraliteit heeft meegenomen als uitgangspunt in de voorbereiding van een algemene herziening van de wegcode die momenteel loopt. Dat geldt dan niet alleen voor het aanwijzingsbord F49, 'oversteekplaats', maar voor alle borden waarop een persoon wordt afgebeeld. Ik denk dus dat men de komende jaren op federaal niveau misschien nog wel gaat debatteren over hoe dat figuurtje er moet uitzien.

Maar nogmaals, voor alle duidelijkheid: dit is voor mij iets dat veeleer in de gadgetsfeer zit en dat een zekere symbolische waarde kan hebben, maar waar we evident ook de relativiteit van aanvoelen. Als we kijken naar wat het belang is van de strijd voor gendergelijkheid, gaat die uiteraard niet gewonnen of verloren worden met dat bord. Maar ik blijf het een sympathiek initiatief vinden. Als hier en daar iemand daar creatief mee omgaat, vind ik dat iets waardevols, net zoals dat zebrapad dat bijvoorbeeld bij mij in de stad in de Guldenstraat alle kleuren van de regenboog heeft.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister Somers. Ik stel vast dat u het hier toch met iets meer relativering brengt dan een aantal woorden die ik u heb zien uitspreken in de media.

Minister Bart Somers: Voor alle duidelijkheid: ik heb alleen een tweet verstuurd. We hebben in de media niet gereageerd. We hebben geen persbericht verstuurd. Twitter en sociale media, dat is vandaag een virtuele wereld waar dan heftig debat gevoerd wordt door driehonderd dezelfde mensen, maar wij zijn daar niet mee naar de media gestapt.

Ik hoop dat u mij goed blijft volgen op Twitter, want ik ga nog wat dingen sturen. Dat kan inspiratie zijn om de namiddag hier te vullen. *(Gelach)*

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik hoop dat u mij ook volgt op Twitter, mijnheer Somers.

Maar er zijn dus geen journalisten die u hebben gebeld die u te woord hebt gestaan? Oké. Want ik meende bij u toch iets meer te horen dan de sympathie die u hier uitsprekt en het gadgetgehalte, maar ik ben blij dat u het niet meer dan dat vindt. Want ik wil toch ook een beetje waarschuwen. Als zo'n burgemeester van Genève zegt dat de alomtegenwoordigheid van mannen – en ze bedoelt dan op die verkeersborden – het idee versterkt dat sommige mensen minder in het openbaar

thuishoren, vind ik dat wel een waanzinnig overdreven uitspraak. Ik hoop dat u dat ook vindt.

Ik hoop dat u het met mij eens bent dat we niet aan mensen het idee geven dat ze minder waard zijn in onze samenleving omdat ze niet op een verkeersbord staan. Dat is namelijk het gevolg dat je dan krijgt. Je kunt natuurlijk nooit zoveel verkeersborden ontwerpen om iedereen te vertegenwoordigen. Dat is totale waanzin. Ik vind eigenlijk dat, als een lokaal bestuur daarmee zou beginnen, dat een straatje zonder einde is, want er zullen altijd mensen zijn die zich dan niet vertegenwoordigd voelen op zo'n bord. Dus ik zou er eigenlijk eerder niet aan beginnen dan wel. U hebt het ook zelf gezegd, minister, vroeger was er een figuurtje met een hoedje op. Dat heeft men dan afgeschafte. Waarom? Omdat dat een man zou afbeelden, denk ik. Maar waarom zouden vrouwen geen hoed kunnen dragen, denk ik dan. Dus de tijden veranderen wat dat betreft ook. Als je dan om de zoveel jaar alle verkeersborden moet aanpassen, lijkt me dat niet de goede manier.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u voor uw verduidelijking, minister. Natuurlijk kunt u het ons niet kwalijk nemen dat, wanneer een heel serieus minister als u iets tweet, wij daar ook heel serieus mee aan de slag gaan en ons huiswerk maken. Het is inderdaad een heel sympathieke actie. U verwijst naar de Ampelmann in Berlijn. Dat is niet alleen heel geslaagde citymarketing. Voor toeristen als ik is het ook heel handig om de weg terug te vinden. Aan de Ampelmann zie je namelijk of je in Oost- dan wel West-Berlijn bevindt.

Even serieus. Ik vind dit toch een aanleiding om er een vraag over te stellen. Maar ik moet er eigenlijk niet bij u op verdergaan, maar bij uw collega van Mobiliteit en meer nog op het federale niveau. We zien dat er nu al lokale besturen zijn die verkeersborden installeren die niet conform de wegcode zijn. Dan kun je daar een aantal juridische vragen bij stellen. U maakt de vergelijking met het zebrapad. Die vergelijking gaat niet helemaal op, want die mooie regenboogzebrapaden zijn wel conform de regelgeving in België. De witte stroken zijn namelijk behouden, de ruimte daartussenin is gekleurd. Dat is nog altijd conform de regelgeving. Dat zou bij deze sympathieke verkeersborden misschien niet meer het geval zijn. Ik ben wel verheugd te horen dat, wanneer de wegcode aangepast wordt, daar meer genderneutraal gedacht zal worden. Bedankt om hier even uw intenties te verduidelijken.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, ik had eigenlijk al wel door dat u het een beetje ging relativeren en dat er weinig in de pers over gezegd zou zijn. Als iedereen die tweets volgt, is dat natuurlijk geen probleem. Als we al over tweets gaan discussiëren in de commissie of in het parlement, dan zijn we wel een tijdje zoet.

Ik wou er toch op reageren omdat ik lokaal wel regelmatig de vraag krijg voor die regenboogzebrapaden. Ik wil daar eigenlijk voor passen. Die verkeersborden liggen in dezelfde lijn. Onlangs was er een fataal ongeval aan een zebrapad. Dan vraag ik me ook af, zoals de collega: als we daar een veelkleurig zebrapad gemaakt zouden hebben, of een ander symbool, en er gebeurt een dodelijk ongeval en het komt tot een juridische discussie, wie gaat dan de hoofdelijke verantwoordelijkheid dragen? Gaat die verantwoordelijkheid bij de burgemeester liggen? U weet hoe het gaat met verzekeringsgevallen: daar moet men altijd mee oppassen, zeker bij een fatale afloop. Vandaar mijn bezorgdheid, als we allemaal gaan spelen met diverse verkeersborden.

Dan is er natuurlijk ook nog het feit – en dat is dan een laatste opmerking – dat ik me er als lokaal bestuurder voor hoed om een veelvoud aan borden aan te schaffen of aan te laten maken, alleen al vanwege het kostenplaatje.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank de collega's nogmaals voor dit ontspannend kwartier. Ik denk dat dat ook wel eens mag. Dat bewijst dat het goed gaat met Vlaanderen, dat we daar op een ontspannen manier over kunnen praten.

Wat de veelkleurige zebrapaden betreft: die zijn, voor alle duidelijkheid, conform de wet. Nogmaals, wij zijn niet bevoegd. Ik denk dat je bijvoorbeeld aan een zebrapad een bord kunt zetten dat je daar mag oversteken. Dat is ook een overbodig bord. Het zebrapad maakt dat al duidelijk. Maar ik ben geen specialist inzake de wegcode.

Ik ben het volledig eens met collega Van Rooy – dat mag ook soms, bij uitzondering, niet te vaak. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

De heer Van Rooy is slecht bezig. Ik ben het ermee eens dat je natuurlijk niet iedereen op zo'n bord kunt zetten, dat je daarmee moet opletten. Langs de andere kant, dat wil ik ook wel zeggen: de heftigheid waarmee sommige mensen daarop reageren, is ook niet erg gezond. Sommigen vragen zich af of alle mannen nu zullen verdwijnen uit het straatbeeld en noemen dat een schande. Beide reacties zijn overdreven. Ik denk dat we daar op een meer ontspannen manier over moeten nadenken en naar kijken en ons niet te snel door zulke dingen moeten laten opjagen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over antisemitisme in Vlaanderen – 1016 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, minister, gisteren was het precies 75 jaar geleden dat het concentratiekamp van Auschwitz werd bevrijd. De voorbije week is daar terecht heel veel aandacht aan besteed in tal van media. Het is ook een goede zaak dat onze minister-president naar aanleiding van de herdenking van de 75-jarige bevrijding ter plaatse is geweest om een duidelijk signaal te geven dat we ook vanuit Vlaanderen vinden dat dit natuurlijk nooit meer mag gebeuren.

Hoe belangrijk het ook is om daar ter plaatse te gaan en dit te herdenken, het is niet voldoende. Ik heb het jaarverslag van Unia, dat recent in deze commissie is besproken, nog eens ter hand genomen, en daarin lees ik zeer verontrustende zaken op de vlak van antisemitisme en negationisme. Er is namelijk een gevoelige stijging van het aantal meldingen daaromtrent in ons land. Naast toenemende verbale agressie is er jammer genoeg ook steeds meer sprake van fysiek geweld, van beschadiging van goederen en symbolen.

Daarnaast is er een enquête geweest van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, waaruit ook blijkt dat ons land op het vlak van antisemitisme niet goed en zelfs slecht scoort. Zo zei 28 procent van de respondenten in België het voorbije jaar persoonlijk slachtoffer te zijn geweest van minstens één incident met beledigingen of intimidatie van antisemitische aard en/of fysieke agressie. Daardoor behoort ons land jammer genoeg bij de top. De meest gerapporteerde incidenten met betrekking tot antisemitisme waren gebaseerd op uitspraken van georganiseerde bewegingen, een kleiner aandeel waren uitspraken van individuen,

wat ons natuurlijk extra waakzaam moet maken. Het is dan ook duidelijk dat er organisaties achter zitten en dat het niet enkel loslopende gekken zijn, maar dat er meer aan de hand is.

Eind 2018 werd in de Senaat een resolutie aangenomen in de strijd tegen antisemitisme. Daar staan heel wat interessante voorstellen in, onder andere de aanstelling van een nationaal coördinator tegen antisemitisme. Dat is tot op heden nog niet uitgevoerd.

Het jaarverslag van Unia geeft cijfergegevens over antisemitisme en meer info over de aard van de klachten. Hebt u meer zicht op de achterliggende oorzaken van dit stijgende antisemitisme, misschien uit andere rapporten die wij nog niet hebben gezien?

Zijn er al lopende initiatieven vanuit uw departement om de toenemende uitingen van antisemitisme tegen te gaan?

Op federaal niveau werd er dus een resolutie aangenomen waarbij onder andere een nationaal coördinator in het vooruitzicht werd gesteld. Is er op Vlaams niveau sprake van het opstellen van een actieplan of het nemen van bijkomende maatregelen om dit groeiende probleem aan te pakken?

De meeste klachten over antisemitisme bij Unia gaan over uitspraken van georganiseerde bewegingen. Denkt u aan maatregelen die zich specifiek richten op de bestrijding van antisemitisme bij dergelijke georganiseerde bewegingen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Deze vraag gaat over een materie die mij heel na aan het hart ligt. Afgelopen zondag bezocht ik nog naar aanleiding van de internationale herdenkingsdag voor de Holocaust, samen met minister-president Jambon, het vernieuwde memoriaal in Kazerne Dossin in Mechelen. U weet dat daar 25.844 mensen tijdens de Tweede Wereldoorlog werden gedeporteerd. De meesten van hen zijn nooit teruggekeerd.

En 75 jaar na die feiten blijft de Holocaust erg pijnlijk en confronterend. Hij leert ons de gevaren van onverdraagzaamheid, haat en racisme. Ik kan de woorden die minister-president Jambon hierover heeft uitgesproken, dan ook alleen maar bijtreden. We moeten blijven vechten tegen elke vorm van antisemitisme, zoals we dat ook doen tegen alle ander vormen van discriminatie, haat en geweld.

Het mag natuurlijk niet alleen bij woorden blijven. We moeten een beleid voeren rond deze thema's. Op niveau van het individu is er een zero tolerance voor discriminatie en geweld, evident ook het in geval van antisemitisme. En op het niveau van onze samenleving moet dit beleid inpassen in het tegengaan van polarisering en het bevorderen van een open en inclusieve samenleving.

Een eerste vaststelling is – en die moeten we in ogenschouw nemen – dat er op het niveau van onze administratie niet zo veel – ik druk me voorzichtig uit – expertise is en concrete beleidsideeën bestaan om deze specifieke problematiek van antisemitisme aan te pakken. Ik heb mijn administratie dan ook de opdracht gegeven om een verantwoordelijke aan te duiden die de bestaande kennis in kaart kan brengen en beleidsvoorbereidend werk kan opstarten rond deze thematiek. Ik wil daar meer focus op.

Daarnaast wil ik wel verwijzen naar het uitstekend werk dat wél in onze samenleving gebeurt, door enkele organisaties zoals Kazerne Dossin, het nationaal Gedenkteken Fort van Breendonk enzovoort.

U verwijst naar het jaarverslag van Unia en vraagt naar de achterliggende oorzaken van het stijgende antisemitisme. Op dit moment heb ik geen gefundeerde en wetenschappelijk onderbouwde informatie over de reden waarom het antisemitisme toeneemt. We hebben indicaties, een aanvoelen, soms een politieke inkleuring daarvan, maar er is daarover nog geen gefundeerde en wetenschappelijk onderbouwde informatie beschikbaar. De Senaat heeft daarover in 2018 een resolutie aangenomen. Daarin wordt aanbevolen dat het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij hierover onderzoek zou doen. Ik kijk uit naar de resultaten daarvan, die ons kunnen inspireren in het te voeren beleid.

Zijn er al lopende initiatieven vanuit mijn departement om de toenemende uitingen van antisemitisme tegen te gaan? Eerst en vooral, zowel geloof als afkomst zijn beschermingsgronden in de Vlaamse anti-discriminatiewetgeving, die vervat zit in het decreet van 10 juli 2008. Joodse mensen die slachtoffer zijn van antisemitische daden kunnen dit vandaag melden bij Unia, dat wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid. Zij kunnen eventueel ook altijd naar de politiediensten stappen. U weet dat Unia een opvolger zal krijgen. En evident zal bij de oprichting van het nieuwe gelijkkansencentrum dat we zullen oprichten in opvolging van Unia, antisemitisme worden meegenomen.

Ter informatie, er is ook de federale wetgeving: de Negationismewet van 23 maart 1995, de Racismewet van 2007 en de Antidiscriminatiewet van datzelfde jaar.

In 2017 is het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering geactualiseerd. Hierbij hebben we het actieplan verbreed naar polarisering. Zo is er een vormingsreeks voor lokale besturen rond de aanpak van polarisering, onder meer in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) en Kazerne Dossin.

Kazerne Dossin is, samen met het Bijzonder Comité voor Herinneringseducatie, een partner die gefinancierd wordt door de Vlaamse overheid om te werken rond herinneringseducatie. We ontwikkelen didactische materialen en trainingen. Er is advies en ondersteuning voor lokale besturen rond polarisering vanuit het Agentschap Integratie en Inburgering en de VMSG. Dat is het huidige actieplan.

U weet dat er binnenkort een nieuw actieplan komt ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering. Dat actieplan komt er op basis van een evaluatie van het huidige actieplan en de resultaten daarvan door het Vlaams Vredesinstituut. Wij verwachten die evaluatie in maart van dit jaar. Momenteel bekijken we of er nood is aan de aanpassing van het huidige Vlaamse actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering. Alle vormen van extremisme moeten hierin een plaats krijgen, dus ook antisemitisme. We zullen in die aanpak nagaan welke mogelijkheden er zijn om wat meer te focussen op het antisemitisme.

Een van de aanbevelingen in de resolutie van Senaat 2018 betreft het opnemen van het thema antisemitisme in het integratie- en inburgeringsbeleid en het onderwijs. Ik ga dat meenemen als aandachtspunt binnen het herwerken van het traject maatschappelijke oriëntatie. Ik ga daarin speciale aandacht schenken aan antisemitisme. Dat zal daarin opgenomen worden. Voor de aanbevelingen richting onderwijs, verwijs ik u graag door naar mijn collega Weyts, de minister bevoegd voor het onderwijs.

Ten slotte is er de Vlaamse Interlevensbeschouwelijke Dialoog, die wordt georganiseerd onder roterend voorzitterschap van de erkende levensbeschouwingen, waar dit soort thema's zeker aan bod kan en moet komen.

Wat uw derde vraag betreft: op federaal niveau werd er reeds een resolutie aangenomen in de strijd tegen antisemitisme, maar er is bijvoorbeeld nog steeds geen nationaal coördinator aangesteld. Is er op Vlaams niveau sprake van het opstellen

van een actieplan of het nemen van bijkomende maatregelen om dit groeiende probleem aan te pakken?

Ik heb zonet al verwezen naar het preventieplan radicalisering. Eerder dan een eigen Vlaams plan antisemitisme aan te kondigen, kies ik ervoor om maximaal af te stemmen met de initiatieven die hierrond op federaal niveau genomen worden. Ik denk dat dat coherenter en beter is, omdat wij een aantal instrumenten die op federaal niveau zitten, op Vlaams niveau niet hebben.

Eerste minister Sophie Wilmès kondigde vorige week ook een aantal initiatieven aan, namelijk de interministeriële conferentie voor de strijd tegen racisme en het interfederaal actieplan tegen racisme. Wij zullen alleszins vragende partij zijn om antisemitisme uitdrukkelijk in die beide initiatieven op te nemen. Ook een specifiek online meldpunt voor antisemitisme bij de politie zou binnen enkele maanden operationeel moeten zijn.

Wat uw vierde vraag betreft: de meeste klachten over antisemitisme bij Unia gaan over uitspraken van georganiseerde bewegingen. Welke maatregelen zullen er genomen worden? Ook voor de aanpak van georganiseerde bewegingen zal moeten worden gekeken hoe kan worden samengewerkt met alle bevoegde niveaus en actoren, zoals politiediensten. Ik verwijs hiervoor nogmaals naar de evaluatie van het huidige Vlaams actieplan radicalisering en de aanpak binnen de interministeriële conferentie racisme en het interfederale actieplan tegen racisme.

Ik denk dat ik hiermee geantwoord heb op de belangrijkste elementen waarnaar u mij gevraagd hebt.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Dank u wel, minister, voor uw uitgebreid antwoord. Ik denk dat het een zeer goede zaak is dat men vanuit de verschillende overheden, ook de Vlaamse overheid, heel wat inspanningen doet om het antisemitisme tegen te gaan. Wat onze fractie betreft, is dat zeker ook een onderwerp voor de commissie Radicalisering, die nu haar doorstart zal nemen of genomen heeft. Dat zal daar zeker ook aan bod komen. U verwijst zelf ook naar de actualisatie van het actieplan tegen gewelddadig extremisme. Daarin zal zeker ook aandacht geschonken moeten worden aan het toenemende antisemitisme.

Ik heb nog een specifieke bijkomende vraag. U hebt er zelf naar verwezen: het probleem is dat we vandaag eigenlijk onvoldoende kennis, knowhow, hebben, dat er onvoldoende onderzoek is. In de resolutie van de Senaat werd er ook al op gewezen dat het misschien interessant zou zijn om zo'n fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, in samenwerking met universiteiten en hogescholen, te voeren. Ik denk dat het een goede eerste stap is dat u iemand zult aanduiden binnen uw departement of de administratie om alle beschikbare knowhow te bundelen. Misschien kan er ook eens nagegaan worden of Vlaanderen niet de stap zou kunnen zetten om zo'n degelijk wetenschappelijk onderzoek te bestellen, vooral naar de daderprofielen. Wie zijn die mensen? Wat drijft hen ertoe om dat te doen? Hoe georganiseerd zijn die mensen? U hebt zelf ook verwezen naar de Vlaamse regeling, het Antidiscriminatie-decreet. Misschien moeten we dat bijsturen, specifiek met aandacht voor antisemitisme. Mijn vraag is dus de volgende. Is het een optie, overweegt u om eventueel toch al dat stukje van de resolutie voor de Senaat voor Vlaanderen op u te nemen en een dergelijk onderzoek op te starten? Dat zou wel handig zijn, denk ik.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Collega Ongena, ik ben een klein beetje verwonderd dat u hier vandaag deze vraag stelt, en dan vooral uw vraag naar een actieplan. Voor

alle duidelijkheid: ik onderschrijf dat er dezer dagen nood is aan het geven van een signaal. Maatregelen tegen antisemitisme kunnen niet streng genoeg zijn. Maar in het verleden hebben wij wel heel vaak geprobeerd om een initiatief te nemen in die richting, om een resolutie daarover op te stellen. Wij zijn altijd tegen een muur gebotst bij uw partij, omdat jullie altijd gezegd hebben: we moeten dit opentrekken naar andere vormen van racisme. Jullie hebben daar nooit aan willen meewerken.

Het verwonderde me om die vraag hier te horen, maar ik beschouw dat als voortschrijdend inzicht. Als er in de toekomst wel een mogelijkheid is – en ik hoor dat alleszins aan het antwoord van de minister – om daaromtrent initiatieven te nemen, dan zijn we zeker jullie eerste partner.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik was toch een beetje verbaasd om te horen dat er niet zo veel of onvoldoende expertise is op het vlak van antisemitisme. Waarom verbaast me dat? Dit is niet iets dat nog maar tien jaar bestaat. Ik weet niet of u kunt zeggen hoe dat komt of hoe u denkt dat dit komt. Ik ben alleszins blij dat u zegt dat u er meer op wilt inzetten.

Ik juich dat absoluut toe, maar ik wil toch ergens voor waarschuwen. Er wordt hier gevraagd naar een daderprofiel, wat heel belangrijk is. Daar is heel veel discussie over. Ik heb bijvoorbeeld net gelezen dat de politie in Duitsland daden van antisemitisme als die uit islamitische hoek komen, als extreemrechts catalogiseert. Ik zou de waarschuwing willen geven om dat hier niet te doen.

Minister, we hadden het daarnet over Twitter. U hebt vier dagen geleden getweet over de herdenking van de Holocaust en uw eerste zin was: "De Holocaust blijft zelfs na 75 jaar pijnlijk en erg confronterend." Dat is natuurlijk waar, maar ik heb daar op Twitter een citaat tegenover gezet – ik weet niet of u het gelezen hebt – van modeontwerper en kunstenaar Karl Lagerfeld, die zei: "Je kunt niet miljoenen Joden vermoorden om daar later miljoenen van hun ergste vijanden voor in de plaats te brengen. Ik ken iemand die een jonge Syriër in huis nam die vier dagen later zei: 'Het beste wat Duitsland heeft uitgevonden, is de Holocaust.'"

Om niet opnieuw het verwijt te krijgen van de heer Van de Wauwer dat ik iedereen over dezelfde kam scheer en zijn voorbeeld van de Syriërs die hij in huis heeft genomen en die perfecte modelburgers zijn, wil ik dit zeggen: iedereen die de geopolitiek en de wereld een beetje kent, weet dat vluchtelingen die uit een land als Syrië of Irak komen, van jongs af aan gehersenspoeld zijn met antisemitisme. Dat is gewoon zo, vanuit de Koran maar ook vanuit de overheid, het regime. Dat is zo in Iran, in Syrië, in vrijwel alle islamitische landen. Daarom geef ik dit citaat, omdat ik het heel hypocriet vind dat mensen die zeggen fel te willen strijden tegen antisemitisme, tegelijkertijd hun ergste doodsvijanden binnenhalen. Daarmee wil ik dus niet zeggen dat alle Syriërs antisemieten zijn, maar de meesten wel.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: 75 jaar na wat er is gebeurd met de Holocaust en de bevrijding van Auschwitz moeten we enorm opletten met één ding, namelijk om die genocide, die Holocaust, die verschrikking niet te instrumentaliseren, te misbruiken om van elkaar karikaturen te maken.

Voor alle duidelijkheid, mevrouw Sminate, ik vind het eigenlijk niet gepast wat u over mijn partij zegt. Ik vind dat onwaardig. Er zijn in mijn partij mensen die in de concentratiekampen gestorven zijn, liberalen. Als vandaag de Kazerne Dossin bestaat, dan is dat door het initiatief van voormalig minister-president Patrick Dewael. Hij heeft ervoor gezorgd dat Kazerne Dossin kon worden gerealiseerd. Ik

en alle ministers-presidenten daarna hebben daar actief aan meegewerkt, ook de mensen van uw partij. Ik denk niet dat we moeten proberen om in de strijd tegen racisme of antisemitisme de beste van de klas te zijn. We moeten vooral proberen om bondgenoten te zijn en dat niet te gebruiken, te instrumentaliseren in de politiek. Ik denk dat dat niet goed is.

Mijn partij heeft zich altijd verzet tegen antisemitisme en ik ga ervan uit dat ook úw partij dat altijd heeft gedaan. Alleen kan de manier waarop je dat doet, soms het voorwerp zijn van politiek debat. Maar dat herleiden door te zeggen dat de ene voor en de andere tegen antisemitisme is, vind ik niet goed. *(Opmerkingen van Nadia Sminate)*

Dus laten we eerder positief zijn. Laten we elkaar steunen en zoeken hoe we elkaar kunnen vinden. *(Opmerkingen van Nadia Sminate)*

Mevrouw Sminate, laten we elkaar steunen. Ik ben niet begonnen met andere partijen verwijten te maken. U bent daarmee begonnen. *(Opmerkingen van Nadia Sminate)*

Ik vind dit eigenlijk niet gepast en ik betreur dat. Ik zou echt graag hebben dat we de sereniteit vinden om, zeker over deze dramatische problematiek, elkaar te steunen, aan te moedigen en te helpen.

Hetzelfde geldt voor u, mijnheer Van Rooy. Wat u vertelt, zou je 75 jaar geleden over het christendom kunnen hebben gezegd. En dat zou even fout zijn als wat u vandaag zegt. Ik zou dat ook niet doen. Ik zou dat niet misbruiken. Er zijn heel veel Joodse mensen die het ook ongepast zouden vinden dat het verschrikkelijke leed van de Tweede Wereldoorlog wordt gebruikt en geïnstrumentaliseerd om andere groepen te stigmatiseren. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Wat we net moeten leren van de Holocaust, is dat we ons zo weinig mogelijk mogen bezondigen aan dat soort groepsdenken. Wat volgens mij belangrijk is, is dat we de komende maanden en jaren in Vlaanderen een goed beleid uitvoeren, dat mensen wapent, versterkt en antisemitisme bestrijdt, op een heel consequente manier. Dat is de essentie en daarin kunnen we elkaar wél vinden.

De vaststelling die u daarnet maakte, was ook voor mij een vaststelling, namelijk dat er vandaag binnen onze administratie niet voldoende kennisopbouw is. Dat is geen gebrek aan engagement, maar misschien wel aan focus, aan goede organisatie – geen enkel verwijt aan mensen in de organisatie. Maar daarom heb ik nu heel bewust een ambtenaar aangesteld die erop moet focussen de informatie die verspreid is in de samenleving te bundelen om bij de opbouw van ons volgende actieplan zo sterk mogelijk te staan. Dat is de ambitie die ik ter zake koester: ervoor te zorgen dat we bij ons volgende actieplan ter bestrijding van gewelddadige radicalisering een goed luik antisemitisme uitbouwen, dat ook meenemen in het inburgeringsbeleid maatschappelijke oriëntatie en bekijken hoe we in onze samenleving zo veel mogelijk kunnen voorkomen dat die ziekte, die pest van het antisemitisme onze samenleving verziekt.

Mijnheer Ongena, het is heel belangrijk dat we inderdaad zo snel mogelijk een goede wetenschappelijke onderbouw hebben, die ons beter doet begrijpen wat de mechanismen zijn die het antisemitisme in de hand werken. Wij zullen onderzoeken hoever het federale niveau zit. Als men daarin geen of onvoldoende stappen heeft gezet, zullen we zelf het initiatief nemen om dat wetenschappelijke onderzoek zo snel mogelijk op te starten. Dat is een goede suggestie, waarmee we aan de slag moeten.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik inderdaad vraag om zo'n onderzoek te voeren, dan is dat natuurlijk ook omdat er

waarschuwingen, meldingen zijn dat er meer en meer organisaties achter zitten. En dat zijn dan niet Syriërs – misschien zitten er wel een paar tussen –, maar dat zijn dan ook organisaties als Schild & Vrienden, mijnheer Van Rooy, die duidelijke tekenen van antisemitisme geven, met Joodse Rolexhorloges waarvan de wijzers werden vervangen door gasmeters enzovoort. Het lijkt mij dus toch interessant dat we nagaan waar dat antisemitisme in Vlaanderen overal zit. Want het zou weleens kunnen zijn dat het niet het clichébeeld van een moslimextremist is, maar dat het jammer genoeg veel dieper zit en dat ook heel veel organisaties die dichter bij u aanleunen dan bij mij, zich daaraan bezondigen. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Het is goed dat er zo'n onderzoek komt.

Mevrouw Sminate, ik zal niet te veel herhalen wat er al werd gezegd. Ik vind het debat veel te belangrijk om mij te bezondigen aan een spelletje van wie nu de beste anti-antisemiet is. Daaraan wil ik mij echt niet bezondigen.

Ik ga voort op de resolutie die unaniem is goedgekeurd in 2018 in de Senaat. Daar is ook veel voorbereiding aan te pas gekomen, maar ik ga voort op de tekst die unaniem aanvaard is en waaruit blijkt dat er heel veel bevoegdheden Vlaams zijn. Of er nu een apart Vlaams actieplan moet komen of niet, dat doet er mij uiteindelijk allemaal niet toe. Maar ik denk dat er heel veel Vlaamse bevoegdheden aangesproken worden, zoals Onderwijs, Inburgering en Sport. Het lijkt me dus toch goed dat deze Vlaamse Regering ook eens nagaat hoe ze met die resolutie aan de slag kan. Het is goed dat u al ingaat op het wetenschappelijk onderzoek. Maar ik denk dat het ook goed is dat er al aan de slag gegaan wordt met de andere aspecten. Minister, u bent bevoegd voor gelijke kansen en antidiscriminatie, misschien kunt u daar de lead in nemen en samen met uw collega's nagaan hoe we die resolutie, en vooral dan de Vlaamse aspecten daarvan, anderhalf jaar na de goedkeuring ervan door de Senaat vorm kunnen geven. Alvast bedankt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.